БУТУН ДУН'Ё ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 107

9 ИЮЛЬ ЖУМА 1954 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

Областимизда (1-нчи бет).

А. П. ЧЕХОВ ВАФОТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН (1-нчи бет).

Қишлоқ хўжалигига кўплаб машиналар етказиб берайлик! **Г. А. Винокуров.** — Пландан ташқари 11 миллион сўмлик маҳсулот. **Ж. Қобилов.** — Партиямиз қарорларига жавобан. **У. Жонгитов, И. Сулаймонов.**— Меҳнат — роҳат. **А. Ансфельд.** — Меҳнат унумини янада оширамиз. **А. Рўзиматов.** — Ўз касбимни севаман (2-нчи бет).

Х. Петров. — Расмиятчилик ва бепарволик оқибатлари (2-нчи бет).

Ҳосил тўплаш ойида ҳарбир туп ғўзани намунали парвариш қилайлик! Т. Нишонбоев. — Пленум қарорларидан руҳланиб. **Б. Халилов.** — Ҳотиржамлик кайфиятига зарба берилсин (3-нчи бет).

Т. Орипов. — Ўртачирчиқ районида халқ маорифи ишига юзаки раҳбарлик қилинмоқда (3-нчи бет).

ПРОПАГАНДИСТ ВА АГИТАТОРЛАРГА ЁРДАМ. **М. Турсунов.** — Тинчлик ва фаровонлик бюджети (3-нчи бет).

В. М. Молотов Жанвага қайтиб келди (4-нчи бет).

Америка томонидан атом ва водород қуролларининг синовдан ўтказилганлигининг қурбонлари (4-нчи бет).

Япониянинг метеорология Жамияти атом қуролининг тақиқланишини талаб этмоқда (4-нчи бет).

Қишлоқда маданий совет савдосини янада ривожлантирайлик

Аҳолини кенг исте'мол моллари блан та'минлашда, шаҳар блан қишлоқ ўртасидаги иқтисодий алоқаларни кенгайтиришда, совет савдосини ривожлантириш ва мустаҳкамлашда матлубот кооперацияси катта роль ўйнайди. СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетининг «Совет савдосини янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида»ги тарихий қарорида қишлоқда савдо-сотиқни яхшилашга бениҳоя катта аҳамият берилиб, совет савдосининг бу муҳим тармоғи учун перспектив программа белгиланди.

Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг бу муҳим қарорини амалга ошириб, область матлубот кооперациясининг ходимлари қишлоқда савдо-сотиқ ишларини ривожлантиришда яхши кўрсаткичларга эришмоқдалар.

Матлубот кооперациясининг ходимлари шаҳар блан қишлоқ ўртасидаги иқтисодий алоқаларни мустаҳкамлашда, совет савдосини ривожлантиришда Коммунистик партия ва Совет ҳукуматига актив ёрдам бермоқдалар, ишчилар блан деҳқонлар иттифоқини мустаҳкамлашга, совет кишиларининг моддий фаровонлигини ошириш ва маданий савияларини юксалтиришга, умуман мамлакатимизда коммунизм қуриш ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Областимизнинг район марказларида, колхоз қишлоқларида, ишчилар посёлкаларида кенг исте'мол моллари, ишлабчиқариш ва бинокорлик материаллари, китоб, шунингдек бошқа маданий моллар блан савдо қилучи янги магазинлар очилди, аҳоли яшайдиган, лекин савдо шохобчалари бўлмаган кичкина пунктларда, дала шийпонларида савдо қилиш учун кўчма дўконлар ташкил қилинди. Колхозчилар ва колхозларнинг талабларини ҳисобга олиб, уй-рўзғор буюмлари, маданий моллар, шунингдек ёғоч, тахта, цемент, тунука, шифр ва бошқа бинокорлик материаллари блан савдо қилиш анча кенгайтирилди. Умумий овқатланиш муассасаларининг ишлари бирмунча яхшиланди.

Шу йилнинг биринчи ярмида область матлубот кооперацияси савдо обороти планини 100,3 процент бажарди. Сирдар'ё район матлубот союзи (раиси ўртоқ Бобожонов), Октябрь район матлубот союзи (раиси ўртоқ Шукуров), Орджоникидзе район матлубот союзи (раиси ўртоқ Назарова) каби илғор савдо ташкилотлари савдо обороти планларини муддатидан илгари ошириб бажардилар.

Қишлоқда асосий савдо ташкилоти ҳисобланган матлубот кооперацияси ишларида қўлга киритилган бу ютуқлар блан бир қаторда жиддий камчиликлар ва айрим хатоликларга ҳам йўл қўйилмоқда. Матлубот кооперацияси ишидаги асосий камчилик шундан иборатки, айрим савдо ташкилотларида колхозчилар ва колхозларнинг кенг исте'мол молларига, айниқса ишлабчиқариш буюмлари, бинокорлик материалларига бўлган талабларини қондиришга, сотиладиган молларнинг сифатли бўлишига ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари, хомашё тайёрлаш ҳамда уларни сотиб олишга етарли даражада э'тибор берилмаётир.

Марказий ва маҳаллий кооператив ташкилотлари исте'молчиларнинг талабларини пухта ўрганмаётирлар, мол оборотини планлаштиришда, молларни тақсимлашда айрим хатоликларга йўл қўймоқдалар. Мол тақсимлашда районларнинг шароити ҳамда шу райондаги аҳолининг эҳтиёжлари тўғри ҳисобга олинмайди. Шунинг натижасида ба'зи районлардаги магазинларда, савдо базаларида шу район аҳолиси учун керак бўлмаган моллар сотилмай тахланиб ётади, эҳтиёжи зўр бўлган районларда эса бу моллар камдан-кам топилади. Матлубот кооперациясининг айрим ташкилотлари чакана савдо шохобчаларига ўз вақтида мол етказиб беришни яхши ташкил қилмаётирлар. Бу эса кўпинча магазинларнинг бекилиб қолишига ва натижада савдо обороти планларининг бажарилмаслигига сабаб бўлмоқда.

Оққўрғон районидаги матлубот кооперацияси союзи (правление раиси ўртоқ Сулаймонов) қишлоқ аҳолисини кенг исте'мол моллар блан та'минлаш ишига мас'улиятсизлик блан қараб келмоқда. Иккинчи МТС зонасидаги колхозларда савдо ёмон уюштирилган, қишлоқ магазинлари кўп вақт ишламайди. МТС ёнида савдо тармоқлари ташкил қилинмаган. МТС ходимларининг та'миноти блан ҳечким қизиқмайди. МТС ёнидаги 9-нчи магазин савдо планини 6 ой ичида 10—12 процент бажарди, холос.

Район матлубот кооперациясининг раҳбарлари ғўза парвариши қизғин бораётган шу кунларда ҳам кўчма дўконлар ташкил қилишга мутлақо э'тибор бермаётирлар. Партия ташкилоти РПС правлениеси иши устидан системали назорат қилиб бормайди. Партиявий-ташкилий ишлар сусайтириб юборилган. Партия ташкилотининг секретари ўртоқ Ғофурова савдо ходимлари ўртасида сиёсий-тарбиявий ишларни олиб боришга мас'улиятсизлик блан қарамоқда.

СССР матлубот кооперацияси вакилларининг яқинда бўлиб ўтган IV с'езди қатнашчилари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи Министрлар Советининг табригини ўз ишларининг жанговар программаси деб қабул қилдилар. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети матлубот кооперацияси ходимлари олдига сра кечиктириб бўлмайдиган, жуда муҳим вазифаларни қўйди. Матлубот кооперацияси ходимлари колхозчиларнинг, қишлоқ хўжалик интеллигенциясининг, совхоз ва МТС ишчиларининг халқ исте'мол қиладиган молларга, колхозларнинг эса ишлабчиқариш ва хўжалик учун ишлатиладиган товарларга бўлган эҳтиёжларини мукаммал қондириш тўғрисида кун сайин ғамхўрлик қилишлари, энг қисқа муддат ичида кооперация савдосини тубдан яхшилашлари, ҳарбир қишлоқ районида аҳолига зарур бўлган барча молларни узлуксиз сотишни та'минлашлари, қишлоққа келтириладиган молларнинг сифатини ҳартомонлама оширишга эришишлари, жамоат овқатланиш корхоналарининг шохобчаларини кенгайтириш ва уларнинг ишини яхши йўлга қўйишлари керак. Матлубот кооперацияси ходимлари қишлоқ аҳолисининг маданий молларга тобора ўсиб бораётган талабларини ҳартомонлама қондиришга ва қишлоқ савдосини яхшилашга алоҳида э'тибор беришлари керак.

Кооперация ташкилотлари кооперация принципларига қаттиқ риоя қилишлари, ўз ишларида мавжуд бўлган канцеляриячилик-бюрократик раҳбарлик методларини қат'иян тугатишлари, меҳнаткашлар блан алоқаларини ҳартомонлама мустаҳкамлашлари, пайчилар оммасини кооперация ҳаётида кенг қатнашишга тортишлари лозим.

Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари матлубот кооперацияси ташкилотларининг фаолиятларига раҳбарлик қилишда ва уни контроль қилиб туришда пайчиларнинг ташаббускорлиги ва активлигини ҳартомонлама оширишга эришмоқлари керак. Кооперация ташкилотларининг ишидаги мавжуд камчиликларни тезроқ тугатиш, қишлоқ аҳолисига хизмат қилиш маданиятини ҳозирги талаблар даражасига кўтариш, меҳнаткашларнинг талаблари ва эҳтиёжларига сезгирлик блан қараш, савдо аппаратини тинмай мукаммаллаштириш, кооперация ходимларини халққа садоқат руҳида, давлат интизомига қат'ий риоя қилиш ва камчиликларга нисбатан омонсиз бўлиш руҳида тарбиялаш — партия ташкилотларининг энг муҳим вазифасидир.

Маҳаллий совет ва партия ташкилотлари матлубот кооперацияси ходимлари ўртасида оммавий-сиёсий ишларни ҳартомонлама кучайтиришлари, уларга юклатилган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун савдо ходимлари ўртасида социалистик мусобақани кенг ривожлантиришлари, халққа содиқ хизмат қилаётган илғор кишиларнинг бой тажрибаларини оммалаштиришлари лозим.

Матлубот кооперациясининг ходимлари ўз зиммаларига юклатилган катта ва мас'улиятли вазифаларни шараф блан бажарадилар ва совет халқининг моддий фаровонлигини ҳамда маданий савиясини оширишда, коммунистик жамият қуриш учун курашда партия ва ҳукуматга янада активроқ ёрдам берадилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ИЮНЬ ПЛЕНУМИНИНГ ҚАРОРИ ЎЗБЕК ТИЛИДА АЛОҲИДА БРОШЮРА ҚИЛИБ НАШР ЭТИЛДИ

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриёти КПСС Марказий Комитети Пленумининг «Кўкламги экишнинг якунлари, экинларни парвариш қилиш, ҳосилни йиғиб-териб олишга тайёргарлик кўриш ва 1954 йилда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш планининг бажарилишини та'минлаш тўғрисида» 1954 йил 24 июньда қабул қилган қарорини ўзбек тилида алоҳида брошюра қилиб нашр этди.

Брошюра 30.000 нусха босиб чиқарилди.

ИЛҒОР УНИВЕРСАЛЧИЛАРНИНГ ҒАЛАБАСИ

Верхне-волинск район 1-нчи МТСининг Карл Маркс номли колхозда хизмат қилаётган Н. Курочкин бошлиқ трактор бригадасида ишлар ғўза парвариши мавсумий талабларига мувофиқлаштирилиб тўғри ташкил этилган. Бригададаги механизаторлар далачилик бригадалари блан бамаслаҳат ишлаб, ғўза парваришида меҳнат унумини тобора оширмоқдалар. Бригаданинг Бутуниттифоқ Қишлоқ хўжалик виставкасига кандидат бўлган тракторчиларидан Тўхтаев ва Ёқубов ўртоқлар хусусан ишда намуна бўлмоқдалар. Булар Ўртасаройли механизаторлар чақириғига қўшилиб, юқори мажбурият олганлар. Улар бу мажбуриятни бажариш учун агрегат ишини тўғри ташкил этиб, ҳар куни 16—18 гектар ердаги ғўза қатор ораларини ишламоқдалар. Айниқса ўртоқ Тўхтаев ўз ишини яхши уюштирган. У июнь ойида 995 гектар ердаги ғўзани парвариш қилди. Ёқубов 900 гектарга яқин ердаги ғўзани парваришдан чиқарди.

У. МАМАСОЛИЕВ.

ИЖТИМОИЙ ФАНЛАР ЎҚИТУЧИЛАРИНИНГ ЯНГИ ОТРЯДИ

Ленин номидаги Ўрта Осиё давлат университетида олий ўқув юртлари учун ижтимоий фанлар ўқитучилари тайёрлаш бирйиллик курсини тингловчилар тамомлаб чиқдилар.

70 дан кўпроқ киши ўқишни тамомлади. Курсни тамомлаб чиққанлар Ўзбекистон, Тожикистон, Туркманистон, Қирғизистон ва Қозоғистондаги олий ўқув юртларига сиёсий иқтисод ва марксизм-ленинизм асослари бўйича ўқитучи қилиб юборилдилар. (ЎзТАГ).

Областимизда

ПОЛИГРАФЧИЛАР ЎЗ МАЖБУРИЯТЛАРИНИ БАЖАРИШ УЧУН КУРАШМОҚДАЛАР

Янгийўл 2-нчи босмахона коллективи бу йил Ўзбекистон мактаблари учун 15 номда 652 минг нусха дарслик тайёрлаш мажбуриятини олди. Полиграфчилар бу мажбуриятни муваффақиятли бажариш учун курашиб, ҳамма цехларда социалистик мусобақани кучайтириб юбордилар.

Ҳозиргача олинган мажбурият юзасидан бошланғич мактаблар учун 72 минг нусха ўзбек ва рус тили дарслиги, 4-нчи синфлар учун 65 минг нусха «Жонсиз табиёт», 8-нчи синфлар учун 50 минг нусха «СССР тарихи», 7-нчи синфлар учун 75 минг нусха «Физика», 8—10-нчи синфлар учун 50 минг нусха «Тригонометрия» дарсликлари тайёрланди. Коллектив июль ойида 165 минг нусха дарслик ва 55 минг нусха турли адабиётлар тайёрлаш ҳақида янги мажбурият олди.

Печатниклардан Қўшюқов, Ирисбоев, Қурбонов, харф терувчилардан Маслова, Байкиев, муқовачилардан Яковлев, Обидова ва бошқа ўртоқлар смена топшириғини системали равишда 120 — 125 процентдан бажариб келмоқдалар.

Бу йил босмахона цехлари кенгайтирилди. Печать цехида соатига 1300 — 1400 прогон отеск берадиган 3 та «ДПМ» маркали янги машина ўрнатилди.

Т. НИШОНБОЕВ.

Пландан ташқари 118 минг сўмлик маҳсулот

Чирчиқ ойнасозлари ўтган ойларда юз берган хато ва камчиликларга хотима бериб, илғор саноат корхоналари қаторидан ўрин олиш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Завод коллективи ўзаро социалистик мусобақани кенг кўламда авж олдириб, меҳнат унумини илгариги ойларга нисбатан 6,8 процент оширишга, маҳсулот таннархини 15,5 процент камайтиришга муваффақ бўлди. Шунинг натижасида июнь ойи ишлабчиқариш плани ошириб бажарилди, пландан ташқари 118 минг сўмлик маҳсулот тайёрланди.

Ойнасозлар бу ютуқларга ички резервлардан ва ишлабчиқариш майдонидан унумли фойдаланиш, илғор ишчи-рационализаторларнинг фойдали таклифларини ишлабчиқаришга кўплаб жорий қилиш, илғорлар сонини кундан-кунга ошириб бориш орқали эришдилар.

Заводнинг ойна қуючи Токарев, мастер Бабахин, кочегар Тодаев, кесучи Ардашев ўртоқлар каби илғор ишчилари смена нормаларини бир ярим-икки ҳисса бажариб, коллектив ҳурматига сазовор бўлмоқдалар.

Ҳозирги кунларда завод коллективи ўз олдига катта ва шарафли вазифа қўйди. Ойнасозлар Москвадан келган 58 ғишт терувчи раҳбарлигида 1 июльдан бошлаб заводни қайта реконструкция қилишга киришдилар. Завод янги типдаги ойнасозлик машиналарини ўзлаштиради. Бу эса меҳнат унумини 40 процент ошириш имкониятини беради.

Т. ФЗАЛОВ.

Тошкент темир йўл магистралида

ДОНЕЦ ТЕМИРЙЎЛЧИЛАРИНИНГ ТАШАББУСИ АСОСИДА

Донец темир йўлининг 22 станцияси коллективлари Москвада бўлиб ўтган Бутуниттифоқ темир йўл транспорти активлари йиғилиши қатнашчиларининг Мурожаатини муҳокама қилиб, ажойиб янги ватанпарварлик ҳаракатини бошлаб бердилар. Улар Йўллар министрлиги олдига вагонларнинг тўхтаб туриши нормаларини камайтириш масаласини қўйдилар. Темирйўлчиларнинг бу ташаббуси министрлик томонидан ма'қулланди ҳамда мамлакатимизнинг жуда кўп темир йўл коллективлари томонидан қўллаб-қувватланди.

Тошкент магистралининг коллективи ҳам донец темирйўлчиларининг ташаббусини қизғин қувватламоқдалар. Қўқон, Наманган, Горчаково, Қувасой ва бошқа станцияларнинг коллективлари вагонларни тўхтаб туриш нормаларини камайтириб, уларнинг оборотини тезлаштирмоқдалар ҳамда пландан ташқари кўплаб юк ташимоқдалар. Бу соҳада, айниқса Куропаткин станциясининг коллективи яхши натижаларга эришмоқда. Станцияда май ойида вагонларнинг тўхтаб туриши пландагига қараганда 6 соат камайди. Бу эса пландан ташқари қўшимча равишда неча минг тонналаб халқ хўжалиги учун зарур юкларни ташиш имкониятини берди.

ТЕМИРЙЎЛЧИЛАР КУНИ ШАРАФИГА

Магистраль коллективи ўртасида Бутуниттифоқ темирйўлчилар Кунини меҳнат соҳасида юксак кўрсаткичлар блан кутиб олиш учун бошланган мусобақа тобора кенг қулоч ёймоқда. Тошкент тепловоз депоси ҳамда Урсатьевск паровоз депоси коллективлари пландан ташқари юк ташишни тобора ошириб бормоқдалар.

Темир йўл бўлимида оғир вазнли составларни бошқариш учун бошланган социалистик мусобақада Тошкент тепловозчилари олдинда бормоқдалар. Бу соҳада комсомол а'зоси машинист Михаил Митюшников, айниқса юқори кўрсаткичларга эришмоқда. У қисқа бир вақт ичида 16 та оғир вазнли составни бошқариб борди ва пландан ташқари 5 минг тоннадан ортиқ юк ташиди.

Шунингдек, Урсатьевск паровоз депосининг машинистларидан Власенко, Колеватов, Печенкин, Сороколетов ва бошқа ўртоқлар ҳам кўплаб оғир вазнли составларни бошқариб, пландан ташқари бирнеча минг тонна юк ташидилар.

МУСОБАҚА ИЛҒОРЛАРИ

Тошкент темир йўл Бошқармаси ва касаба союз ташкилоти йўл Бошқармасига қарашли корхона коллективларининг май ойидаги ўзаро социалистик мусобақа натижаларини кўриб чиқди. Социалистик мусобақа шартларини ҳамма кўрсаткичлар бўйича бажарган Наманган станциясининг коллективи, Андижон вагон депоси, йўл қурилиши Тошкент участкаси коллективига ҳамда бошқа корхоналарга кўчма Қизил байроқ топширилди.

С. НЕСТЕРОВИЧ.

Уста ошпаз

Оҳангарон шаҳрига йўлингиз тушса 3-нчи ошхонага киринг-да истаган овқатингизни буюринг: маставами, лағмонми, мантими, паловми ёки бифштекс, бифстрогонларданми, украинча борщми, майли-да, — хоҳлаганингизни айтаверинг. Уста ошпаз Тўхтабой Рўзиев овқатларни жуда лаззатли қилиб тайёрлайди. Бу ошхонадан ҳар куни неча юзлаб шахтёрлар овқатланади. Уларнинг биронтасидан «овқатнинг сифати ёмон» дейиш уёқда турсин» «унча эмас» ёки «бир нав'да» деган баҳони ҳам эшитмайсиз. Деярлик ҳамма мақтайди.

Ишонмасангиз ошхонанинг шикоят ва таклифлар дафтарини варақлаб кўринг, овқатни яхши тайёрлагани учун Тўхтабой Рўзибоев номига айтилган раҳматномаларни, миннатдорчиликларни ўзингиз ўқинг.

Ўртоқ Тўхтабой Рўзиев 30 йилдан бери миллий ва европача овқатлар тайёрлаш соҳасида муттасил ишлаб келмоқда. Ўз ишининг моҳир устаси бўлган Рўзиев аҳолининг ўсиб бораётган маиший эҳтиёжини қондириш соҳасида муваффақият блан хизмат қилаётган минглаб оддий совет кишиларидан биридир. У фидокорона меҳнат қилаётган кончиларнинг дидига ёқадиган хилма-хил а'ло сифатли овқатлар тайёрламоқда.

Е. ГОДОВИКОВ.

ПАРРАНДАЧИЛИКДАН КАТТА ДАРОМАД

Сирдар'ё районидаги «XVIII партконференция» колхозида жамоат чорвачилигининг бошқа турлари блан бир қаторда паррандачилик ҳам ривожланмоқда. Колхозга бу соҳада давлат инкубация станцияси катта ёрдам бераётир.

Колхоз ўтган йили паррандаларни намунали парвариш қилиб, улардан планда белгилангандан анча ортиқ тухум олди ва давлатга тухум топшириш мажбуриятини ошириб бажарди.

Колхоз правлениеси паррандачиликни ривожлантириш учун барча тадбирларни кўрмоқда. Бу йил колхоздаги катта кўл бўйига янги паррандахона қурилди. 10 гектар ерга паррандалар учун дон бўладиган экинлар экилди, Янгийўл давлат инкубация станциясидан 1000 дан ортиқ ўрдак ва товуқ жўжалари олиниб, паррандалар сони икки марта кўпайтирилди. Паррандалар зоотехника қоидалари талабларига мувофиқ намунали парвариш қилинмоқда. Бу йил колхоз давлатга 12952 дона тухум топшириб, планни 425 процент бажарди.

Э. РАҲМОНОВ.

Қўшимча мажбурият олмоқдалар

Чиноз районидаги Ленин номли колхознинг меҳнатсевар а'золари механизаторлар блан ҳамкорликни янада мустаҳкамлаб, ғўза парваришини агротехника қоидаларига мувофиқ сифатли ўтказмоқдалар.

Ҳозир колхознинг барча майдондаги ғўзалари 4 марта культивация ва 3,5 марта чопиқдан чиқарилиб, 2 марта қондирилиб суғорилди. Ҳар суғориш олдидан нормал миқдорда қатор ораларига «СУЗ» машинаси блан минерал ўғит солинди.

А. Пўлатов, Х. Эсонов, Б. Нурматов ўртоқлар бошлиқ илғор бригадалар ҳамда коммунист Устабобо Мирзабобоев, Раҳмонали Муҳамедов ўртоқлар бошлиқ юқори ҳосилли звеноларнинг участкаларидаги ғўзалар ёппасига гуллаб, кўсаклай бошлади.

КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг қарори пахтакорлар ва механизаторлар ўртасида янги меҳнат кўтаринкилигини вужудга келтирди. Улар ўз устларига қўшимча мажбуриятлар олиб ишламоқдалар.

Колхозчилар ҳар гектар ердан давлатга 35 центнердан пахта топшириш тўғрисидаги олдинги мажбуриятини ўзгартириб, 38,5 центнердан пахта топшириш мажбуриятини олдилар. Бу юксак мажбуриятни муваффақият блан бажариш учун 530 гектар ғўза майдонини июль ойида камида яна икки марта комплекс парвариш қилиш, ғўзалари суст ривожланаётган участкаларда қўшимча озиқлантириш ўтказиш блан уч марта культивация ва чопиқ қилиш тадбирлари белгиланди. Ғўза парваришига пиллачилик, ғаллачилик ва бошқа ишлардан бўшаган колхозчилардан қўшимча равишда 78 киши сафарбар қилинди. Бригадаларда от культиваторлари кўпайтирилди. Колхозчилар ва механизаторларнинг унумли ишлаши учун маданий-маиший шароит янада яхшиланди.

Шу кунларда ҳамма бригадалар ҳосил тўплаш ойлигини ўтказиш юзасидан белгиланган графикни ошириб бажармоқдалар. 2-нчи июль куни графикдаги 50 гектар ўрнига 58 гектар, 3 июльда 60 гектар ердаги ғўзалар чопиқ қилинди. Янги юксак мажбуриятни тўла бажариш учун фидокорона меҳнат қилаётган комсомол-ёшлардан Т. Қурбонова, Н. Отобуллаева, Х. Мирзаҳмедов, У. Мирсиддиқов, А. Боймуратовлар белгиланган чопиқ нормасини 180—200 процент бажариб, бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

М. МИРКОМИЛОВ,
А. МУҲАММАДАЛИЕВ.

„Красний пролетарий" босмахонасида

Москвадаги «Красний пролетарий» босмахонаси мамлакатимизда энг кўп механизациялашган босмахоналардан бири ҳисобланади. Бу босмахонада бир кунда 300 минггача китоб ва брошюралар босиб чиқарилади. 1954 йилда 1951 йилга нисбатан икки баравар кўп адабиёт босиб чиқарилади.

...Териш цехидаги катта агрегатларнинг клавиатураси оддий ёзув машинкаларига ўхшайди. Бу агрегатлар босмахона машиналари ичида энг «ақлли»ларидан ҳисобланган линотиплардир. Фотографияга назар ташласангиз, бу машинада ишловчи ишчининг қандай осонлик блан ишлаётганини биласиз. Бир сменада машина 30 бетга яқин текстни тераолади.

Ҳозирги замон техникаси блан қуролланган бу босмахонада қўл меҳнати деярлик ишлатилмайди. Сарлавҳаларни, ҳатто чертёжларни терувчи агрегатлар ҳам яратилган. корхона юқори меҳнат унумига эга бўлган босма машиналари — ротоциялар, электросушилкалар, китобни бадиий жиҳатдан безайдиган агрегатлар блан та'минланган.

Босмахонага нашр этиш учун топширилган қўл'ёзма 3 ёки 5 кун ичида китоб ёки брошюра ҳолида тайёр бўлиб чиқади ва бепоён Ватанимизнинг китоб магазинларига юборилади.

Суратда: Москвадаги «Красний пролетарий» босмахонасининг териш цехи.

С. Преображенский фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

А. П. ЧЕХОВ ВАФОТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

А. П. ЧЕХОВ ВАФОТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИНИ ЎТКАЗУЧИ БУТУНИТТИФОҚ КОМИТЕТИДА

7 июльда Москвада СССР Совет ёзучилари союзида К. А. Федин раислиги остида А. П. Чехов вафотининг 50 йиллигини ўтказучи Бутуниттифоқ комитетининг мажлиси бўлиб ўтди.

Комитет улуғ рус ёзучисининг хотирасини абадийлаштириш юзасидан бирқанча тадбирларни амалга ошириш тўғрисидаги таклифлар блан СССР Министрлар Советига мурожаат этишга қарор қилди.

Мажлисда Чехов кунларини ўтказиш тартиби тасдиқланди. 14 июльда Москвада Садово-Кудринская кўчасида уй-музей очиш мўлжалланади. Бу уйда Антон Павлович 1886—1890 йилларда яшаган ва ишлаган эди.

А. П. Чехов вафотига 50 йил тўлган кунда Ново-Девичье қабристонидаги унинг қабри олдида мотам митинги ўтказилади. Союзлар уйининг Колонна залида тантанали мажлис бўлади. СССР Совет ёзучилари союзи блан тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитети томонидан ташкил қилинган бу тантанали мажлисда қардош иттифоқчи республикаларнинг, шунингдек чет мамлакатларнинг ҳам ёзучилари иштирок қиладилар.

Юқори синф ўқучилари учун умуммосква Чехов кечаси ўтказилади ҳамда Горький номидаги Марказий маданият ва истироҳат паркининг Зелёний театрида кеча ташкил қилинади.

Улуғ рус ёзучисининг хотирасини бутун мамлакат нишонламоқда. Унинг ҳаёти ва ижоди блан алоқадор бўлган жойларда — Ялтада, Таганрогда, Мелиховода — тантанали мажлислар, илмий конференциялар, адабий кечалар ўтказилади. (ТАСС).

А. П. ЧЕХОВ ВАФОТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БЛАН

Мамлакат шаҳарларида ва қишлоқларида меҳнаткашлар А. П. Чехов вафотининг 50 йиллигини нишонламоқдалар.

Киевда шу кунни нишонлаш республика комитетининг мажлиси бўлиб ўтди. Украина ССР Фанлар академиясининг Т. Г. Шевченко номидаги украин адабиёти институти улуғ ёзучининг ижодига бағишлаб илмий сессия ўтказишга тайёрланмоқда. Сиёсий ва илмий билимларни тарқатучи Украина жамиятининг а'золари республика меҳнаткашлари учун «Чехов—улуғ рус ёзучиси», «Чехов ва Украина», «Чехов ва театр», «Чехов ва украин адабиёти» деган темаларда 400 га яқин лекция ўқидилар.

Белоруссия ССР Фанлар академиясида ижтимоий фанлар бўлимининг А. П. Чехов вафотининг 50 йиллигига бағишланган сессияси бўлиб ўтди. Белоруссиянинг ишчи клубларида, қишлоқ маданият уйларида ва қироатхоналарида, Чехов кечалари ўтказилмоқда.

Таганрогдаги мемориал уй-музейга ҳамда ёзучининг ҳаёти блан алоқадор бўлган шу шаҳардаги бошқа ёдгорлик жойларига одамлар кўп келмоқда. Шу жойларга жуда кўп экскурсиячилар, шу жумладан «Ростсельмаш» заводининг ишчилари, Чистяков шахтёрлари, Горький, Сталинград, Киев, Харьков меҳнаткашлари экскурсияга келиб кетдилар.

Горький шаҳрида икки улуғ ёзучи — Чехов блан Горькийнинг дўстлигига бағишланиб, виставкалар ташкил қилинди. Сормово кутубхонасида А. П. Чехов асарларининг виставкаси очилди.

Кишинёвда Н. К. Крупская номидаги республика халқ кутубхонасида Чехов хотирасига бағишланган виставка очилди. Виставкадаги жуда кўп материаллар аслида улуғ рус ёзучисининг молдаван тилига таржима қилинган китоблари ҳам бор.

Закарпат областидаги Межгорский, Тячевский, Свалявский ва бошқа районлардаги қишлоқларнинг бадиий ҳаваскорлик коллективлари А. П. Чехов водевилларини саҳнага қўйишга тайёрладилар.

А. П. Чехов китоблари мамлакатимиз халқларининг тилларида кўплаб нашр қилинмоқда. Фақат кейинги йилларнинг ўзидагина Марий китоб нашриёти унинг 14 та асарини марий тилида нашр қилди. Ёзучининг «Каштанка», «Ванька», ва бошқа ҳикоялари икки-уч қайтадан нашр қилинди. Коми АССР киийкчилари ва ўрмончилари, Бошқирдистон меҳнаткашлари Чехов асарларини ўз она тилларида ўқимоқдалар.

Шу кунларда Ивановода, Читада, Якутскда, Черкассида, Жамбулда Чеховга бағишланиб кечалар ва лекциялар ўтказилмоқда, виставкалар ташкил қилинмоқда. (ТАСС).

ЧЕХОВ КУНИГА ТАЙЁРГАРЛИК

Чирчиқ шаҳрининг жамоатчилиги улуғ рус ёзучиси А. П. Чехов вафот этган куннинг 50 йиллигини нишонлашга қизғин тайёрланмоқда. Шаҳар марказий кутубхонасининг ўқув залида ёзучининг ҳаёти ва ижодий фаолиятига бағишланган виставка ташкил этилди.

«Средазхиммаш» заводи ва Чирчиқ ГЭС тизмаларининг бадиий ҳаваскорлик тўгараклари коллективлари юбилей кунига Чеховнинг «Таклиф» ва «Ёмон ниятли киши» ҳикоялари асосида ишланган пьесаларни саҳнага қўйиш учун тайёрламоқдалар.

Р. АМИНОВ.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИГА КЎПЛАБ МАШИНАЛАР ЕТКАЗИБ БЕРАЙЛИК!

Қишлоқ хўжалигини юксалтириш — умумхалқ ишидир. Қишлоқ хўжалиги учун машиналар ва запас қисмлар ишлаб чиқариш юзасидан берилган топшириқни тўла ва ошириб бажарайлик!

Пландан ташқари 11 миллион сўмлик маҳсулот

Мамлакатимиз меҳнаткашлари блан бир қаторда заводимиз коллективи ҳам Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети июнь Пленумининг қарорини зўр кўтаринки руҳ блан кутиб олди. Пленум қароридан илҳомланган коллективимиз умумхалқ иши — қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш ишига муносиб ҳисса қўшиш мақсадида зўр ғайрат ва ижодий ташаббус кўрсатиб, фидокорона меҳнат қилмоқда. Коллективимиз ярим йиллик давлат планини муддатидан илгари бажариб, қишлоқ хўжалигимиз учун пландан ташқари 11 миллион сўмлик махсулот ишлаб чиқарди. Шунингдек қишлоқ хўжалиги машиналари учун запас қисмлар ва детальлар тайёрлаш бўйича олинган мажбурият ҳам муддатидан илгари, ортиғи блан бажарилди. Корхонада меҳнат унуми ўтган йилдагига нисбатан 24 процент ошди. Биз йил охиригача яна қўшимча равишда кўп миқдорда запас қисмлар ва детальлар ишлаб чиқариш мажбуриятини олдик.

КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми ўрим-йиғим бошланганга қадар барча қишлоқ хўжалик машиналарини ремонтдан чиқариб, уларни дала ишларига тахт қилиб қўйиш зарурлигини алоҳида кўрсатиб ўтди. Шу муносабат блан Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги ҳамда Совхозлар министрлиги пахта йиғим-теримигача қўшимча равишда пахта териш ва тозалаш машиналари учун 120 хилга яқин 1,2 миллион сўмлик запас қисм ва детальлар тайёрлаб бериш ҳақида заявка берди. Биз ўзимизда мавжуд бўлган ички имкониятларни ҳар томонлама ҳисобга олган ҳолда бу шарафли вазифани иложи борича тезроқ амалга ошириш режаларини тузмоқдамиз.

Илғор цехларнинг тажрибалари шуни кўрсатадики, ички резервлардан унумли фойдаланилса ва меҳнат тўғри ташкил қилинган тақдирда ҳарқандай топшириқни ҳам ўз вақтида, ҳатто муддатидан илгари бажариш мумкин.

Бунга фақат ўтган олти ой ичида коллективимиз томонидан пландан ташқари 62 та «СХМ—48» маркали пахта териш, 32 та пахта тозалаш, ҳамда тўкилган пахталарни териб олучи 160 та машинанинг ишлаб чиқарилганлиги ёрқин мисол бўлаолади.

Заводнинг конструкторлик бюроси коллективи мавжуд қишлоқ хўжалик машиналарини янада такомиллаштириш ҳамда унумлироқ ишлайдиган янги машиналар ижод этиш устида тинмай иш олиб бормоқда. Завод шу йил июньдан бошлаб такомиллаштирилган «СХМ—48—М» маркали пахта теручи янги машиналарни ишлаб чиқарабошлади Бу машиналарнинг меҳнат унуми ва фойдали коэфициенти илгариги машиналарга қараганда анча ортиқдир.

Қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш соҳасида партия ҳукуматимиз томонидан қўйилган ғоят катта ва шарафли вазифаларни қишлоқ хўжалиги ишларини янада комплекс равишда механизациялаштирмай туриб, амалга ошириб бўлмайди. Заводимиз коллективи шуни э'тиборга олиб, бутун куч ва имкониятларни тобора кўпроқ машиналар, деталь ва запас қисмлар ишлабчиқаришга сафарбар этмоқда.

Г. А. ВИНОКУРОВ,
«Ташсельмаш» заводининг бош инженери.

Партиямиз қарорига жавобан

КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг мамлакатимиз экономикасини янада юксалтиришга қаратилган қарори барча партия ташкилотлари олдига, шу жумладан заводимиз партия ташкилоти олдига янги ва шарафли вазифаларни қўйди. Биз бу тарихий қарорнинг ғоят катта аҳамиятга эга эканлигини тушунган ҳолда ўз ишимизни, аввало, коллектив ўртасида Пленум қарорини кенг ва ҳартарафлама пропаганда қилиш блан бошладик. Шу мақсадда партия ташкилоти коммунист ва комсомоллардан иборат юзга яқин кишини ажратди. Ҳозир улар заводнинг ҳамма бўлим ва цехларида, бригадаларида Пленум қарорини ишчи ва хизматчилар оммасига тушунтириш соҳасида жуда катта иш олиб бормоқдалар.

Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда, ерларимизнинг ҳосилдорлигини оширишда дала ишларини комплекс равишда механизациялаш ҳал қилучи роль ўйнайди. Шунинг учун ҳам партия ташкилоти заводдаги коммунист ҳамда илғор ишчиларга суянган ҳолда коллектив ўртасида меҳнат унумини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш, ишлабчиқариш технологиясини янада такомиллаштириш ва шу асосда қишлоқ хўжалигига ҳарқачонгидан ҳам кўпроқ биринчи даражали машиналар етказиб бериш учун тинмай кураш олиб бормоқда. Бу соҳада, айниқса, социалистик мусобақа яхши натижалар бермоқда. Заводимизда социалистик мусобақага тортилмаган биронта ҳам участка, цех ёки ишчи йўқ.

Коммунистлар ишлабчиқаришнинг ҳамма соҳасида ҳам меҳнат унумини ошириб, бошқаларга намуна бўлмоқдалар. Айниқса, КПСС а'зоси ўртоқ С. Анисфельд раҳбарлик қилаётган 16-нчи цехнинг меҳнатсевар коллективи бу соҳада алоҳида ташаббус кўрастиб ишламоқда. Цех коллективи социалистик мусобақада ғолиб чиқиб, завод Кўчма Қизил байроғини олишга муваффақ бўлди.

Заводимизнинг жуда кўп ишчилари ҳозирнинг ўзидаёқ бешинчи бешйиллик топширигини бажариб, келгуси бешйиллик ҳисобидан махсулот бермоқдалар. 1962 йил ҳисобидан ишлаётган 27-нчи цех слесари П. Куликов, 1959 йил ҳисобидан ишлаётган 1-нчи цех ишчиси И. Исмоилов, 1958 йил ҳисобидан ишлаётган 16-нчи цех ишчиси фрезеровшик Н. Удалова каби ўнлаб ўртоқлар бунинг ёрқин мисоли бўлаолади.

Партия ташкилоти бу илғор ишчиларнинг прогрессив иш методларини коллектив ўртасида кенг оммалаштириш ва шу асосда завод бўйича умумий юксалишга эришиш учун кураш олиб бормоқда.

Заводимизда лекторлар группаси ташкил этилган. Улар ишчилар ўртасида новатор ва рационализаторларнинг бой иш тажрибаларини оммалаштириш мақсадида лекция ва суҳбатлар уюштирмоқдалар. Яқин бир ой ичида «Ишлабчиқаришда прогрессив иш методини қўлла住ниш», «Меҳнат унумини оширишнинг қандай йўллари бор?» каби темаларда бирнеча лекциялар ўқилди.

Шунингдек, бу соҳада фан ва техникага оид илмий оммабоп кинофильмлардан ҳам кенг фойдаланмоқдамиз. Фақат июнь ойининг ўзида ишчилар учун «Челябинск металлурглари», «Детальларни ишлашда инженер Колесовнинг тезкорлик методи», «Фан ва техника янгиликлари» каби 15 дан ортиқ сеанс кўрсатилди. Заводимизнинг кўп тиражли газетаси ҳамда цехларда чиқадиган деворий газеталарда илғор ишчилар системали равишда ўз иш тажрибалари блан ўртоқлашиб турадилар.

Заводимиз коммунистларининг ва бутун ишчиларнинг мақсади битта, у ҳам бўлса янада унумли ишлаш ва мамлакатимизда коммунизмнинг узил-кесил ғалабасини тезроқ та'минлаш ишига муносиб ҳисса қўшишдир.

Ж. ҚОБИЛОВ,
«Ташсельмаш» заводи партия ташкилоти секретарининг ўринбосари.

«Ташсельмаш» заводи қишлоқ хўжалиги учун кўплаб машиналар етказиб бермоқда. **Суратда:** 1. «СХМ—48—М» пахта териш машинаси конвейердан чиқмоқда. 2. «СХМ—48—М» пахта териш машинасининг конструкторлари Сталин мукофотининг лауреати **М. Марков** (чапда), машиналар лабораториясининг бошлиғи **А. Приходько** ўртоқлар завод конструктори ўртоқ **А. Лесич** блан биргаликда машина конструкциясини кўздан кечирмоқдалар.

Кропивницкий ва **Мазур** фотолари. (ЎзТАГ фотохроникаси).

МЕҲНАТ—РОҲАТ

Ҳасанака 1933 йилда ФЗУ ни тамомлаб, республикамизнинг энг кекса саноат корхоналаридан бири «Ташсельмаш»га келди. У, заводдаги хилма-хил ҳунарлар орасидан слесарьлик касбини танлади. Чунки, Ҳасанака ўқиб юрган чоғларидаёқ бу ҳунарни эгаллашга жазм қилган ва унга меҳр қўйган эди: ахир, кенг водийда—уфқлар блан ўпишган пахтазорда гуруллаб ишлаётган «Универсал»нинг тасодифан бирон қисми ишламай қолганда бошқаручи учун ключ, сёмник жуда зарур-ку, ана ўшанда «Универсал» ёнидаги кичкина сандиқчадан ключни олиб, машина шикастини тезда тузатиб, уни юргузиб юборган бошқаручи қанчалар қувонади, — ўйларди у. Демак у ишлаб чиқарадиган кичкина детальларнинг қишлоқ хўжалиги машиналари учун катта аҳамияти бор.

Ана шундай олижаноб туйғуни ўз қалбига жо қилган Ҳасанака бир касбда, бир постда роса 21 йилдан бери ишлаб келади. Шу йиллар ичида у, ўн минглаб детальлар, ключ ва сёмниклар тайёрлади. Ўз соҳасида ўндан ортиқ шогирд тайёрлаб, уларни илғор ишчилар даражасига кўтарди...

Яқинда цех ишчи ва хизматчилари, инженер-техник ходимлари КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми қарорини кенг муҳокама қилиш мақсадида завод клубига тўпланишди. Цех партия бюросининг секретари ўртоқ В. Силантьев Пленум қарори текстини ўқиб, йиғилганларга тушунтириб берди. Ишчи ва хизматчилар жонажон партиямизнинг халқимиз бахт-саодати ва фаровонлигини янада оширишга қаратилган бу қарорни баланд руҳ блан қарши олдилар.

— Иван, — деди Ҳасанака уйга жўнаш олдидан ўз шогирдига, — эртага барвақт кел ука, жўнатиладиган машиналар учун топшириш лозим бўлган ключ ва сёмникларни вақтлик тайёрлаб бўлиб, йиғучиларга кўмаклашамиз.

— Жуда тўғри сўзладингиз уста, — деди шогирд Иван Зуборов қувонган ҳолда, — албатта шундай қиламиз.

Эртасига уста блан шогирд ишни эрта бошладилар. тушки овқатга қадар «СХМ—48» пахта териш машиналари учун зарур бўлган запас қисмларни тайёрлаб бўлдилар. Овқатдан сўнг эса улар В. Подтезников, М. Киселев, Г. Абдувалиев каби моҳир йиғучиларнинг сафига келиб қўшилдилар.

Кўтарма кран аввал рамни, сўнгра барабан ва аппаратни ҳаракатлантиручи редукторни келтирди. Ҳасанака ўз шогирдининг ёрдамида рам блан редукторни бир-бирига маҳкам жойлаштирди. Кейин ҳаво беручи винтилятор тўкилган пахталарни териб олучи сборшиклар бирин-кетин бир-бирига винтлар орқали жипслаштирилабошланди. Ниҳоят навбат катта ва кичик бунтерларни ўрнатишга келди. Худди шу вақт кириб келган цех бошлиғи уларни бир нафас ишдан тўхтатди:

— И-е, ўртоқ Раҳмонбердиев, янги касб муборак, — деб қолди у, — ўз ишингиз...

— Кечирасиз, Виктор Иванович, зарур ключ ва сёмникларни тайёрлаб бўлдик. Машиналарни бугун топшириш учун ўртоқларга ёрдамлашаяпмиз.

— Раҳмат, Ҳасан Раҳмонбердиевич — деди цех бошлиғи мийиғида кулиб, — билишимча сиз анчагина ҳунарларни бир йўла эгаллаб олибсиз. Бу жуда яхши.

Шу куни пландан ташқари бирнеча «СХМ—48» маркали машиналар йиғиб олинди. Кечқурун Виктор Иванович Ҳасанаканинг бугунги бажарган иш нормаси натижасини аниқлади. Ҳасанака ва унинг шогирди ключ ва сёмниклар тайёрлаш планини 150 процент, машина йиғиш планини 120 процентдан бажаришипти. Бу цех коллективининг чиндан ҳам фахри эди...

Слесарь ўртоқ Ҳасан Раҳмонбердиев ҳозир кунлик нормасини 250—300 процентдан бажариб, 1957 йил ҳисобидан маҳсулот ишлаб чиқармоқда. У, социалистик мусобақада ўз дўстларига намуна бўлмоқда. Завод ма'мурияти унинг бу хизматларини э'тиборга олиб, бирнеча бор тақдирлади. Яқинда Ҳасанака завод дирекциясининг «Фахрий ёрлиғи» блан мукофотланди. Донгдор слесарь доимо: «Меҳнат тағи роҳат» дейди. Ҳақиқатан ҳам Ҳасанака меҳнатдан роҳат топган миллионлаб совет кишиларидан биридир.

У. ЖОНГИТОВ,
И. СУЛАЙМОНОВ.

Рационализаторлар ҳиссаси

Завод коллективининг эришган муваффақиятларида рационализатор ва ихтиро'чи ишчиларнинг ҳиссаси каттадир. Шу йилнинг ўтган ойлари ичида рационализатор ва ихтиро'чилик бюросига заводнинг ишчи, хизматчи ва инженер-техник ходимларидан 346 та таклиф тушди. Бу таклифларни ишлабчиқаришга жорий этиш давлатнинг бир миллион сўмдан ортиқ маблағини иқтисод қилиш имкониятини беради.

Механика цехининг токарьларидан комсомол а'зоси Н. Нурматов, Р. Бисеров, В. Островский ўртоқлар пахта териш машиналарининг шестернасини ишлашдаги технологик процессни ўзгартишни таклиф қилдилар. Бунгача шестерна детальлари уч операциядан ўтказилар эди. Янги таклиф бўйича детальлар бир операциянинг ўзида бажариладиган бўлди. Натижада меҳнат унуми ошди, маҳсулот сифати бирмунча яхшиланди. Бу таклиф давлатга ҳар йили 10 минг сўмга яқин фойда келтиради.

Шунингдек, токарь Галиуллин «УПХ—1,5» маркали пахта тозалаш машинаси учун деталь тайёрлаш процессига янгилик киритиб, меҳнат унумини илгаригига қараганда уч барабар оширишга муваффақ бўлди. Заводимиз ҳаётидан бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Меҳнатсевар коллективимизнинг ўз олдига қўйган мақсади—меҳнат унумини тинмай ошириб, социалистик қишлоқ хўжалигимизга тобора кўплаб маҳсулот беришдир.

Л. ВИХРОВА,
«Ташсельмаш» заводининг БРиЗ бошлиғи.

Меҳнат унумини янада оширамиз

Бизнинг механика цехимиз заводдаги бошқа цехларга машиналарнинг турли хилдаги детальларини тайёрлаб беради. Шунинг учун ҳам биз қанча кўп деталь ишлаб чиқарсак, заводимиз қишлоқ хўжалиги учун шунча кўп машиналар етказиб бериш имкониятига эга бўлади.

Шу сабабли биз маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва цехлараро мусобақада ғолиб чиқиш учун меҳнатни тўғри ташкил қилишнинг янги, прогрессив йўлларини қидирабошладик: эртага ҳарбир участкада қандай операция бажарилиши керак, ким нима иш блан шуғулланиши лозим, цех коллективи олдида қандай янги вазифалар турипти, ана шуларни олдиндан белгилаб чиқадиган бўлдик. Бу эса цехда меҳнат унумини сезиларли даражада оширди, ҳамма участка ва ишчиларнинг бир ме'ёрда ишлашлари натижасида цех коллективи кунлик ва ҳафталик топшириқни графикда кўрсатилган маҳсулотларнинг ҳамма турлари бўйича системали равишда бажарабошлади. Натижада бизнинг цех коллективи цехлараро бошланган мусобақада ғолиб чиқиб, завод Кўчма Қизил байроғини олишга муяссар бўлди.

Биз июнь ойи топшириғини муддатидан илгари 113,5 процент, ярим йиллик планни эса 115 процент адо этдик. Цех коллективи ўртасида, айниқса мастер Яков Бардачев бошлиқ участка коллективи кўп ойлардан бери социалистик мусобақада олдинда бормоқда.

Биз қўлга киритилган бу дастлабки ютуқларни мустаҳкамлаш йўлида бундан кейин ҳам ҳормай-толмай фидокорона меҳнат қиламиз.

А. АНСФЕЛЬД,
«Ташсельмаш» заводининг 16-нчи цех бошлиғи.

Ўз касбимни севаман

«Ташсельмаш» заводи менга 22 йиллик қадрдон. Янги келган вақтларимда вагранкаларга қуйилиб ҳар томонга учқунлар сочаётган чўян қуйиш иши менга оғирдек туйилган эди. Рус мастерлари мени бу ишдан чўчимаслик руҳида тарбиялади, чўян қуйиш процессларини ўргатди. Бир йилга етар-етмас ўз ишимнинг устаси бўлиб қолдим.

Кўтарма кран орқали кетма-кет келаётган вагранкаларга чўян қуйиб берар эканман, бу чўянлардан қишлоқ хўжалиги машиналари учун зарур детальлар, запас қисмлар ишлаб чиқарилишини чуқур ҳис қиламан.

Шу кунларда КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми қароридан илҳомланган ишчилар ўртасида республикамизнинг 30 йиллиги шарафига социалистик мусобақа кенг авж олиб кетди. Мен ҳам цехимизнинг илғор пўлат қуючиси дўстим Ҳусниддиновни ўзаро мусобақага чақирдим. Биз, цех ишчилари ўз муваффақиятларимиз блан кифояланиб қолмай, бир-биримизнинг ишимизга доимо амалий ёрдам беришга одатланганмиз. Ҳусниддинов блан ўз тажрибаларимизни олмаштириб ишлашимиз натижасида катта муваффақиятларни қўлга киритдик. Мен олти ойлик чўян қуйиш планимни 223, июнь ойи планимни эса 263 процент адо этдим. Мусобақадошим Ҳусниддинов ҳам ўзининг фидокорона меҳнати блан цех коллективи орасида зўр ҳурматга сазовор бўлмоқда. У, ярим йиллик планни 150, июнь ойи планини эса 160 процент бажарди.

Шу кунларда мен 1957 йил ҳисобидан маҳсулот ишлаб чиқармоқдаман. Мамлакатимиз халқ хўжалигини янада ривожлантириш учун қизғин кураш бораётган бир пайтда бу муваффақиятларим блан кифояланиб қолаолмайман. Ўз ишимда янгидан-янги ютуқларни қўлга киритиш учун астойдил меҳнат қиламан.

А. РЎЗИМАТОВ,
Қуюв цехининг ишчиси.

Расмиятчилик ва бепарволик оқибатлари

«Чирчиқсельмаш» заводининг кўп сонли коллективи олдида мамлакатимиз машина-трактор станциялари ва совхозларини кундан-кунга кўпроқ, сифатли қишлоқ хўжалик машиналари блан та'минлашдек шарафли вазифа турипти. Бунинг учун заводда ҳамма имкониятлар мавжуд. Ҳарбир цех керакли ва зарур асбоб-ускуналар блан етарли даражада та'минланган. Агар бу воситалардан, ички резервлардан усталик блан тўғри фойдаланилганда эди, заводнинг бир ме'ёрда ишлаши та'минланган бўлар эди. Афсуски, завод раҳбарлари ишлабчиқаришнинг мана шу асосий томонига э'тибор бермаётирлар. Бунинг натижасида умуман ялпи ва товар маҳсулотлари ишлаб чиқариш плани бажарилса ҳам, программада белгиланган маҳсулот турлари бўйича давлат плани бажарилмаётир. Ой охирига келиб штурмчилик авжга чиқмоқда.

Завод мана шу йилнинг ўзида колхоз далаларига тайёрлаб берилиши лозим бўлган юзлаб машиналарни ишлаб чиқараолмади. Хўш, заводнинг бундай қониқарсиз ҳолда ишлашига ва ўтган хатоларни такрорлашига асосий сабаблар нима?

МУСОБАҚА ВА РАСМИЯТЧИЛИК

Меҳнат унумини оширишда социалистик мусобақанинг роли жуда ҳам катта.

Аммо «Чирчиқсельмаш» заводи ма'мурияти худди мана шу муҳим масалага ўтакетган даражада мас'улиятсизлик блан қараб келмоқда. Кейинги кунларда завод касаба союзи комитети (раиси ўртоқ Соболь) мусобақага раҳбарлик қилишни унутиб қўйди. Айниқса, заводнинг темирчилик цехида бу муҳим масалага жиддий э'тибор берилмаётир. Аслида эса, заводнинг бутун муваффақияти ана шу цехнинг ишига боғлиқ. Бу цехда социалистик мусобақа иши ўзибўларчиликка, расмиятчиликка ташлаб қўйилган. Цехнинг участка мастерлари — Алэхин, Яковлев, Минаков ўртоқлар ҳар ойда ўз участкалари коллективининг мажбуриятини ёзиб чиқадилар. Лекин, бу мажбурият лойиҳалари ишчилар ўртасида муҳокама қилинмайди. Лойиҳа тўғридан-тўғри цех комитети раиси ўртоқ Маллаевга топширилади. Маллаев эса, мажбурият лойиҳасини чаққонлик блан дарров сандиққа солиб оғзини қулфлайди. Қандай мажбурият олинганлигини, ким нима иш қилиши кераклигини ҳеч ким билмайди. Цехнинг темир эгучиларидан Каримов ва Калонов ўртоқлар «СУН—503» маркали деталь тайёрлайдилар, улар ўз ишларига сидқидиллик блан берилиб, астойдил меҳнат қиладилар. Лекин, цех мастери ўртоқ Яковлев уларни рағбатлантириш ўрнига ташаббусларини бўғади. Айрим вақтларда Яковлев бу ишчиларнинг олдига келиб:

— Сизлар туфайли бошқалар орқада қолаётир, машинани тўхтатиб, бошқа тирикчилик қилинглар, — дейди. Натижада ишчилар бошқа нима иш қилишларини билмай, гаранг бўладилар. Ҳатто кўп вақт бекор қоладилар. Хўш Каримов ва Калонов ўртоқлар кимдан ўзиб кетдилар, улар бу муваффақиятга қандай қилиб эришдилар? Масаланинг мана бу томонини ҳечким суриштириб кўрмайди. Агар цех комитети мусобақага ана шундай совуққонлик блан эмас, жиддий муносабатда бўлганда эди, илғорларнинг ҳаракати, ташаббуси коллектив ўртасида ёйилган ва меҳнат унуми ошган бўларди, қолоқларда ўз ўртоқларига етиб олиш учун интилиш пайдо бўлган бўлар эди.

Заводнинг бошқа цехларидаги аҳвол ҳам худди темирчилик цехидагига ўхшайди. 3-нчи цех механика участкасининг ишчилари ўз устларига қандай мажбурият олганликларини билмайдилар. Мастер ва нарядчиклар ўз одатлари бўйича:

«Мен социалистик мусобақага қўшилиб: 1. Июнь ойи планини мунча процент бажараман. 2. Фақат а'ло сифатли маҳсулот ишлаб чиқараман. 3. Иш жойимни тоза тутаман. 4. Рандалашда ишлатиладиган асбоб-ускуналарни тежаб ишлатаман», деган схемани тўлдириш блангина «мусобақани ташкил қилдим», деб ўйлайдилар. Амалда эса, мажбуриятдаги тўртта пунктдан фақат биринчисинигина бажарилиши текширилади. Қолганлари эса, расмиятчилик учунгина қоғозга ёзиб қўйилган бўлади.

Мана бу фактлар заводда социалистик мусобақанинг расмиятчиликка асосланганини, бу иш блан ҳечкимнинг жиддийроқ шуғулланмаётганлигини яққол кўрсатади. Бу тўғрида завод касаба союзи комитети ва унинг раиси ўртоқ Соболь нима иш қилаётир? У, яқинда заводда бўлиб ўтган касаба союзи конференциясида ўзундан-узоқ сўзлаб: «темирчилик — пресслаш цехида мусобақани ташкил қилиш жуда ҳам қийин», деди. Унинг бу сўзи завод комитетининг социалистик мусобақага бўлган салбий муносабатини кўрсатади.

Ўртоқ Соболь ва комитетнинг бошқа а'золари темирчилик цехида жуда кам бўладилар. Улар ишчилар блан мустаҳкам алоқа боғламайдилар, омма ўртасида актив ташкилотчилик ишларини олиб бориш ўрнига, кабинетдан туриб телефонбозлик қиладилар. Шунда ҳам асосий гап меҳнат унумини ошириш ҳақида эмас, а'золик взносини йиғиш тўғрисида боради.

Иш шу даражага бориб етганки, апрель ойи иш якунлари май ойининг охирларига бориб э'лон қилинди. Май ойи иш якунларининг қачон э'лон қилиниши ҳали нома'лум.

Завод партия комитети бўлса касаба союзи комитетига жуда ёмон раҳбарлик қилмоқда.

Хулоса қилиб айтганда завод партия ва касаба союз ташкилотлари миллионлаб меҳнаткашларнинг ижодий ташаббусига асосланган социалистик мусобақага расмиятчилик блан қарайдилар.

ЭНГ МУҲИМЛАРИ УНУТИЛСА...

Фақат социалистик мусобақани яхши ташкил қилиш блангина масала ҳал бўлиб қолмайди, балки мусобақадошлар меҳнатини тўғри ташкил этиш масаласики ҳам ҳал қилиш керак. Бундай шароитни вужудга келтириш заводнинг барча ёрдамчи цех ва звеноларининг аниқ ва бир-бирлари блан ҳамкорликда ишлашини талаб қилади. Шундагина заводнинг асосий цехларидаги камчиликларни пухта анализ қилиш мумкин бўлади. Ҳолбуки, заводнинг кўпгина раҳбарлари худди ана шу қоидани яхши билиб олмаганлар. Заводдаги ёрдамчи цехларнинг ишига етарлик баҳо бермаслик натижасида кўпинча цехларда штурмчилик юзага келмоқда. Бу эса графикнинг бажарилмай қолишига сабаб бўлмоқда. Агар инструменталь ёки ремонт цехлари бир ме'ёрда, график асосида ишламаса завод бўйича планни бажариш мумкин эмас. Фактларга мурожаат қилайлик: Заводнинг ремонт-механика цехи ишлабчиқаришда жуда катта роль ўйнайди. Шунга қарамай бу цехнинг ишлабчиқараётган маҳсулотлари сифатсизлигича қолиб келмоқда. Цех ремонт ишларини ўз муддатида бажармайди. Шунингдек ишга киришиш олдидан етарли техник тайёргарлик кўрмайди. Натижада, ускуналар нормада белгиланган вақтдан анча кўп тўхтаб қолади. Бунга токарьлик станогини тўрт ойдан бери ремонтдан чиқарилмаётганлиги яққол мисол бўлаолади. Бу станок «НКУ—8,2» маркали культиваторлар учун детальлар тайёрлашда муҳим аҳамиятга эга.

Ремонт-темирчилик-пресслаш цехида ремонт-инструменталь бўлими бор. Бу бўлимга ўртоқ Васильчиков бошчилик қилади. Ҳозирги кунларда бу бўлим цехдаги ҳамма ишни тўхтатиб турипти. Штамплар ўз вақтида ремонт қилинмаганлиги учун яқинда ишчилардан Антонов, Калонов, Мақсудов ўртоқлар бутун смена бўйи бекор қолдилар. Завод ма'мурияти «ремонт сифатли бўлсин» деб ўртоқ Васильчиковдан талаб қиладилар, лекин меҳнатни яхши уюштириш тўғрисида чурқ этиб оғиз очмайдилар. Аслида, цех раҳбарлари — Чичиль, Селянинов, Степанов ўртоқлар меҳнатни тўғри уюштириш учун ҳаракат қилишлари керак. Ҳозирги кунда ремонт-инструменталь бўлими штампларни ремонт қилиш учун асбоб-ускуналарга муҳтож. Бу бўлимда шу маҳалгача тельфер ўрнатилмаган. Шунинг учун ҳам штамп ва бошқа мосламалар ремонт қилинмасдан иш майдонида уюмтўда бўлиб ётипти. Штампларни ювиш учун махсус ванна ва артиш материалларининг бўлмаслиги ҳам иш сифатининг пасайишига сабаб бўлмоқда. Агар завод раҳбарлари ремонт-инструменталь цехига жиддий э'тибор қилганларида эди, темирчилик цехининг ҳам иши шубҳасиз яхшиланган бўлар эди.

Социалистик мусобақада механизацияни кенг қўлланиш, янги техникани ишлабчиқаришга жорий қилиш, илғорлар тажрибасини омма орасига ёйиш ишлари ҳам кўзда тутилади. Афсуски, заводда механизацияга етарли аҳамият берилмаётир. 6-нчи цехнинг тунукасозлик участкасида «НКУ—2,8» культиваторининг айрим қисмлари ҳалига қадар қўлда ясалмоқда.

Бундан бирқанча вақт илгари культиватор яшикларини механик усулда пайвандлайдиган штамп тайёрланган эди. Бунинг учун 30 минг сўмдан ортиқ пул ҳам сарфланган. Аммо шу кунга қадар штампдан фойдаланишга киришилгани йўқ.

Заводнинг рационализация ва ихтиро'чилик бюросига 200 дан ортиқ таклиф тушган. Бироқ, бу таклифлар бирнеча ойдан бери э'тиборсиз ётипти. Ҳолбуки, бу таклифлар амалга ошса, меҳнат унумининг анчагина ортиши мумкин эди.

Шу вақтгача Тарасов, Межинский, Сафаров ва бошқа ўртоқларнинг фойдали таклифларига э'тибор берилгани йўқ. Заводнинг бош инженери ўртоқ Белов бу таклифларни ишга солишни унутиб қўйган.

Заводда янги техникани ишлабчиқаришга жорий қилиш жуда ачинарли аҳволда. Механика йиғиш цехи, бўёқларни қуритиш агрегатини 3 йилдан бери қуриб битказаолмайди. Қишлоқ хўжалик машиналари рами ва чокларини автомат усулида узунасига пайвандлаш ҳақида қилинган рационализаторлар таклифи икки йилдан бери амалга оширилмайди. Бунинг сабаби шуки, 2-нчи цехнинг бошлиғи Панов, заводнинг бош энергетига Коротаев ўртоқлар автоматик пайвандлашга аҳамиятсиз қарайдилар. Завод директори ўртоқ Петрикин эса, улардан бу ишни амалга оширилишини талаб қилмайди.

Чўян цехида тупроқ тайёрлаш бўлими йўқлиги учун катта қийинчиликлар содир бўлмоқда. Бу бўлимни қуриш иши сансалорликка ташлаб қўйилган.

Механизация тўла жорий қилинмаганлиги учун заводда штатсиз 100 киши ишламоқда. Заводда инженер-техник ходимлари тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш иши ҳам э'тибордан бутунлай четда қолган. Илғор иш тажрибаларини ўзлаштириш курсининг иши 2 ойлаб йўлга қўйилмаётир.

Меҳнат ва иш ҳақи бўлими (бошлиғи ўртоқ Косова) Коволев методи бўйича ишлаётган новаторлар тажрибасини коллектив ўртасида ёйиш устида иш қилмаётир. Бу муҳим иш завод касаба союзи э'тиборидан ҳам четда қолган.

2-нчи цехнинг отоқли пармаловчиси Хадича Гўмирова ўз тажрибасини ўртоқлашиш истагини билдирган эди. Лекин цех касаба союзи раиси ўртоқ Наздринов бунга э'тибор бермади.

Завод раҳбарлари, партия ва касаба союз ташкилотлари фақат шу бугуннигина биладилар, эртага нима иш қилиш кераклигини ўйламайдилар. Бундай камчиликлар бартараф қилинганда эди, янги техникани жорий қилиш, илғорлар тажрибасини ёйиш йўли блан барча ёрдамчи цех ва звенолар иши, шунингдек заводнинг умумий аҳволи анча яхшиланган бўлар, штурмчилик тугатиларди. Афсуски, аҳвол яна эскилигича қолаётир.

КОЛХОЗ ДАЛАЛАРИГА МАШИНАЛАР КЕРАК

Биз юқорида айтган камчиликларнинг деярлик ҳаммаси завод раҳбарларига аён. Аммо, улар бу камчиликларни бартараф қилиш чорасини кўрмайдилар. Бу камчиликлар ўтган хатолар натижасидир.

Қишлоқ хўжалиги учун машиналар етказиб бериш иши ҳам ёмон аҳволда. «НКУ—2,8» культиватори ишлабчиқариш иши кўпга чўзилди. Натижада планнинг бажарилиши барбод бўлди.

Завод май ойида 250 та «КРН—2,5» маркали юмшатгич культиваторлар тайёрлаб, колхоз далаларига жўнатиши лозим эди. Аммо шу вақтгача биронта ҳам культиватор тайёрланмади. Заводда янги машиналарни ўзлаштириш сусткашлик блан олиб борилмоқда. Июнь ойида 250 та чеканка машинаси тайёрланиши керак эди. Афсуски, ҳалигача ҳечқандай тайёргарлик кўрилгани йўқ. Демак, қишлоқ хўжалиги учун зарур бўлган бу топшириқ завод ма'муриятининг айби блан бажарилмаган. Энди, бу машиналарни тайёрлаш графиги бутунлай издан чиқди.

Чеканка машиналари ишлаб чиқариш ишининг ўлда-жўлда қолиб кетганлиги, завод раҳбарларига ма'лум бўлишига қарамай улар бу ҳақда ҳечқандай ташвишланмайдилар.

Завод ма'мурияти томонидан «кўрсатилсин», «огоҳлантирилсин», «мажбур қилинсин» деган буйруқлар чиқарилади, лекин ишни изга солиб юбориш учун нималар қилиш зарурлигини ўзлари билмайдилар.

Партия XIX с'езди, шунингдек, КПСС Марказий Комитетининг сентябрь ва февраль-март ва июнь Пленумлари қарорларини бажариш учун курашиб, штурмчилик йўли блан эмас, балки ишни тўғри ташкил қилиб, илғор корхоналар қаторига ўтиш «Чирчиқсельмаш» заводи коллективининг кечиктириб бўлмайдиган вазифасидир.

Х. ПЕТРОВ.

Ҳосил тўплаш ойида ҳарбир туп ғўзани намунали парвариш қилайлик!

☆

Пленум қароридан руҳланиб

ЯНГИЙЎЛ. Калинин қишлоқ советидаги Ворошилов номли колхоз а'золари 1953 қишлоқ хўжалик йилини яхши кўрсаткичлар блан якунлаган эдилар. Айниқса пахта ҳосили оширилди. Колхоз 1952 йилда ҳар гектар ердан 28 центнердан пахта топширган бўлса, 1953 йилда 831 гектар ердан 36 центнердан ҳосил берди. Ўтган йилги умумий даромад бирнеча миллион сўмга етди.

Ворошилов номли колхоз а'золари бу муваффақиятга барча дала ишларини комплекс равишда ўз муддатларида, агротехника қоидалари асосида ўтказишлари туфайли эришдилар. Айрим бригада ва звенолар яна ҳам катта ютуқларни қўлга киритдилар. Коммунист Қудрат Қоражонов бошлиқ бригада 51 гектар ернинг ҳар гектаридан 40 центнердан, Ғаффор Ўнгарбоев бригадаси 51,5 гектар ернинг ҳар гектаридан 41,1 центнердан, Ҳаким Райимжонов бригадаси 40 гектар ернинг ҳар гектаридан 40,2 центнердан пахта топшириб, 1954 йилда Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига қатнашиш ҳуқуқига эга бўлдилар. Колхознинг 6 та пахтачилик бригадаси, 12 та звеноси, 39 колхозчиси ва сувчиси 1954 йилги виставка кандидати қилиб тасдиқланди.

— Бизнинг бригадамиз ўтган йили гектаридан 40 центнердан ҳосил топширган бўлса, — дейди коммунист, виставка кандидати ўртоқ Қ. Қоражонов, — бу йил 45 центнердан пахта етиштириб, 1955 йилда ҳам виставкада фахрли ўрин олиш учун курашмоқда. Колхозчиларимиз партиямиз Марказий Комитети июнь Пленуми қарорини ўрганиб, мўл ҳосилнинг тақдирини ҳал қилучи июль ойида ғўзага икки марта комплекс ишлов бериш мажбуриятини олдилар.

Ҳозир уч ярим марта чопиқ, беш марта культивация қилинган ва икки марта маҳаллий ва минерал ўғитлар аралашмаси блан озиқлантирилиб, ўз вақтида суғорилган ғўзаларимизнинг ҳар тупида 3—4 тадан кўсак ва 12—15 тадан гул бор. Бригадамизнинг виставка кандидати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Тилла Туронов бошлиқ юқори ҳосилчи звеносининг 19 гектар еридаги ғўзаси ялпи кўсаклайбошлади.

Бригадамизга доимий ишлаш учун 42 колхозчи ва бир универсалчи бириктиб қўйилган. Улар ҳосил тўплаш ойлигида муносиб ишлаш учун мажбуриятлар олиб, ўзаро мусобақалашмоқдалар. Икки нормали комсомоллардан Умида Отақулова, Норбиби Ҳайдарова, сувчи Суюн Исмоиловлар шу ойда 70 тадан меҳнат куни ишлаш мажбуриятини олдилар. Универсалчи комсомол а'зоси Абдураҳим Қирсадақов ғўзаларимизга яна икки ярим марта ишлов бериш учун курашмоқда. Қирсадақов мавсум бошидан бери 800 гектар ғўзани культивация қилди.

Партиямиз Марказий Комитети июнь Пленуми қароридан руҳланган Ворошилов номли колхоз пахтакорлари олдинги мажбуриятни ўзгартириб, 840 гектар ернинг ҳар гектаридан давлатга 38 центнер ўрнига 40 центнердан пахта етказиб беришга қарор қилдилар. Бўлиб ўтган маслаҳат кенгашида колхоз ишлаб чиқаришдаги асосий ишчи кучларини ҳосил тўплаш ойлигида тўла қатнаштириш тадбирлари белгиланди. Колхоз активлари қолоқ иш участкаларига бириктилди.

Бу тадбирлар дастлабки ижобий натижаларини кўрсатди. Ҳосил тўплаш ойлигининг биринчи бешкунлик графиги 4 кунда бажарилди. Бешкунлик графикка асосан 472 гектар ердаги ғўза чопиқ, 225 гектар культивация қилинди, 270 гектар ердаги ғўза қўшимча озиқлантирилиб, 225 гектари қондириб суғорилди. Ғўзани озиқлантиришда маҳаллий ўғитдан кенг фойдаланиш мақсадида 500 тонна гўнг жамғарилди.

Т. НИШОНБОЕВ.

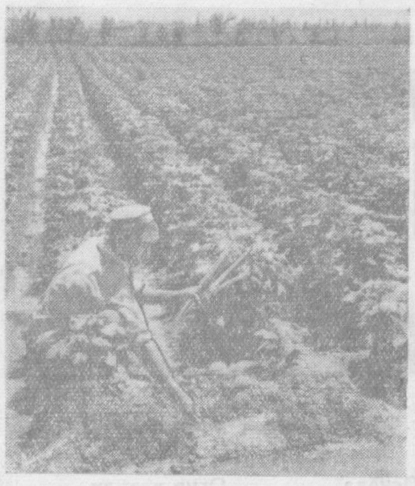

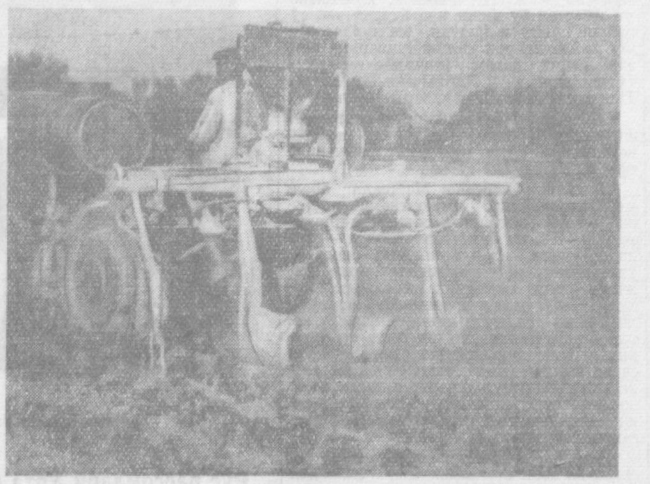

1. Сирдар'ё районидаги «Ҳақиқат» колхозининг а'золари барча дала ишларини юқори сифатли ўтказиб, ҳарбир туп ғўзанинг серҳосил бўлиб етилиши учун курашмоқдалар. Колхозда суғориш кеча-си-кундузи бир хилда намунали ўтказилаётир. Бу соҳада ўртоқ **У. Кенжаев** алоҳида ғайрат кўрсатмоқда: **Суратда:** ўртоқ **У. Кенжаев** қаторларга сув таратмоқда. 2. Чиноз районидаги «Қизил октябрь» колхозида қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кураш яхши йўлга қўйилган. **Суратда:** универсалчи ўртоқ **М. Маназаров** ОДН машинаси блан ғўзаларга дори сепмоқда.

В. Салов ва **И. Душкин** фотолари.

Хотиржамлик кайфиятига зарба берилсин

1-нчи «Далварзин» совхози бу йил 2453 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 32 центнердан ҳосил топшириши керак. Совхознинг айрим бўлим ва бригадалари мўл ҳосил учун курашиб бирмунча муваффақиятларга эришмоқдалар. Чунончи, 3-нчи бўлимдаги ўртоқ Сафаров бошлиқ бригадада иш анча яхши бормоқда. Ҳозир бу бригаданинг кўпчилик карталарида ғўзаларда ўртача 2—3 тадан кўсак бор.

Броқ совхознинг ҳамма бўлимларида умуман ғўза парвариши шу хилда яхши бораётир деб бўлмайди. Аксинча совхозда ғўза чопиғи, культивацияси, суғориш ишларида жиддий камчиликлар рўй бераётган айрим бригада ва ҳатто бўлимлар ҳам йўқ эмас. Совхоз раҳбарлари иш яхши кетаётган бўлим ва бригадалардаги жузъий ютуқларни кўриб эсанкираш ва хотиржамлик кайфиятини пайдо қилмоқдалар. Броқ бу бекорчи ҳовлиқиш ва ўринсиз бамайлихотир бўлиб қолишликдир. Буни фактлар кўрсатиб турипти.

1-нчи бўлимнинг (бошлиғи Алимов) Ҳасанов бошлиқ бригадасида кўпгина карталардаги ғўзалар парвариш йўқлигидан ўсишдан анча орқада қолган; суғориш қоидалари бузилганлиги учун ғўзаларни сув босиб кетган, айрим карталарда сув кўл бўлиб қолган. Суғоришдан кейин қаторлар ўз вақтида культивация, чопиқ қилинмаётир. Ер қотиб, эгатлар ёрилиб кеттан.

2-нчи бўлимнинг Бобоев бошлиқ бригадасида парвариш йўқлигидан 15 гектар ердаги ғўзалар нимжон бўлиб ётибди. Бунинг устига кўпгина карталарда культивация талаб қилинган чуқурлик ва кенгликда ўтказилмаган. Ҳатто ба'зи ерларда культивация вақтида ғўзаларнинг кесилиб кетишига ҳам йўл қўйилган. Бригада бошлиғи ўртоқ Бобоев тракторчилар ишини назорат қилиб бормаган. Шу бўлимнинг Миртожиев ва Маматовлар бошлиқ бригадаларининг айрим карталарида ғўзаларни ўт босиб кетган, ба'зи ерларда зарпечаклар ҳам бор. Аммо буларни йўқотиш учун ҳечқандай чора кўрилмаётир. Бу бригадаларда ғўзалар ўз вақтида суғорилмаганидан бутун-бутун карталардаги ўсимлик жуда чанқаб қолган.

3-нчи бўлимнинг Хўжаназаров бошлиқ бригадасида ҳам кўпгина ўт босган ғўзаларни кўриш мумкин. Айниқса бу бригадада суғориш қоидалари қўпол равишда бузилган. Сув қуйиш режимига риоя қилинмаганликдан пушталар ювилиб ғўза илдизлари очилиб қолган.

Совхознинг 5-нчи бўлимида ҳам юқорида айтилганларга ўхшаш ғўза парваришида бирқанча хато ва камчиликларга йўл қўйилмоқда.

Ишчилар ўртасида сиёсий-агитация ишлари системали олиб борилмайди. Дала шийпонлари тартибга солинмаган.

Юқорида санаб ўтилган фактлар 1-нчи «Далварзин» совхозида ғўза парваришининг ёмон аҳволда эканини, совхоз раҳбарларининг эса айрим илғор бўлим ва бригадаларда яхши ўсаётган ғўзалар блан қаноатланиб хотиржам бўлиб қолганликларини кўрсатади.

Совхоз раҳбарлари бундай ёмон кайфиятга тезда барҳам беришлари, ғўза парваришида агротехника тадбирларини ўз вақтида сифатли қилиб амалга оширишлари блан ишда кескин бурилиш ясашлари керак.

Б. ХАЛИЛОВ.
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

Ғўза культивациясида юқори иш унумига эришилмоқда

1-нчи «Боёвут» совхозининг 1-нчи бўлим механизаторлари ғўза парваришида барча мавжуд техникадан унумли фойдаланиш учун курашмоқдалар.

Шу бўлимда хизмат қилаётган ўртоқ Эрманов бошлиқ трактор бригадасининг а'золари айниқса яхши ишламоқдалар. Универсалчилардан Б. Жонджабеков, Н. Абдуллаев ўртоқлар ғўза қатор ораларини ишлашда яхши натижаларга эришмоқдалар. Ўз агрегатларидан тўғри фойдаланиб, ҳарқайси универсалчи кунига 15, 16 гектар ерни агротехника қоидалари асосида сифатли культивация қилмоқда. Ўртоқ Абдуллаев хизмат қилаётган 5-нчи участкада культивация ва иккинчи озиқлантириш тамомланганi ҳолда, ғўзалар ялпи гулга кириб, кўсаклайбошлади.

Шунингдек ўртоқ П. Борода бошчилик қилаётган 1-нчи трактор бригадасининг универсалчилари ҳам ғайрат блан ишлаб, пахтакорларнинг мўл ҳосил етиштиришдаги курашига муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

У. АБДУЛЛА.

Ғўза парвариши илғорлари

Ўртачирчиқ районидаги илғор «Ленин йўли» колхоз а'золари КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорига жавобан ғўза қатор ораларини комплекс равишда парвариш қилиш сур'атини тобора кучайтириб юбормоқдалар. Колхознинг янги ўзлаштирилган ерларида гектаридан 40 центнердан ҳосил олиб, келгуси йил Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига қатнашиш ҳуқуқини олиш учун курашаётган А. Машарипов, Р. Бердиқулова, Ш. Субонова ва Исмоилов ўртоқлар бошчилик қилаётган илғор бригада а'золари ишни ана шу юксак мажбурият асосида ташкил қилмоқдалар.

Қ. ЭРНАЗАРОВ.

* * *

Мирзачўл районидаги «Қизил юлдуз» колхозининг ўртоқ Иброҳим Юсупов бошлиқ бригада а'золари бу йил 69,5 гектар ернинг ҳар гектаридан 35 центнердан пахта етиштириш юзасидан олган социалистик мажбуриятларини бажариш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

3 марта сифатли комплекс парваришдан чиқарилган ғўзалар биртекис гуллаб, кўсаклайбошлади. Бригадада хизмат қилаётган ўртоқ Сергей Барилов бошлиқ трактор бригадасининг универсалчилари мўл ҳосил етиштиришда ғайрат блан ишламоқдалар.

М. БОИМАТОВ.

* * *

«XIX партс'езд» колхози (Чиноз райони) бу йил Жанубий Тошкент канали ёқасидан 50 гектар янги ер очиб чигит эккан эди. Янги ташкил қилинган бу бригадага ўртоқ Бекмурод Умматқулов бошчилик қилмоқда. Бригада а'золари янги ерларда ҳам мўл пахта ҳосили етиштириш учун астойдил курашмоқдалар. Улар янги ерларда 18 ўрнига 25 центнердан пахта ҳосили олиш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Ҳозир бригада ғўзалари 3 комплекс парваришдан чиқарилиб, текис гуллади.

А. ЙЎЛДОШЕВ.

Ўртачирчиқ районида халқ маорифи ишига юзаки раҳбарлик қилинмоқда

Ўртачирчиқ районидаги ба'зи умумий та'лим мактабларида 1953/54 ўқув йили бирмунча муваффақиятлар блан якунланди. Бўлиб ўтган имтиҳонлар натижаси райондаги 1, 14, 15 ва 27-нчи мактабларда ўқитувчилар коллективининг ўқувчиларга программа ҳажмида пухта билим берганликларини кўрсатди. Шунингдек бу йил район бўйича имтиҳонга киритилган ўқувчилар сони ўтган йилдагига нисбатан анча ортиқ бўлди. Район мактабларининг 134 ўқувчиси 10-нчи синфни тамомлаб, етуклик аттестати олишга муваффақ бўлди.

Район жамоатчилиги, ота-оналар ва айрим колхоз правлениелари мактабларда болаларнинг ўқиши ва тарбияси тўғрисида ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Имтиҳонлар даврида район марказидаги 1-нчи ўрта мактаб ота-оналар комитетининг ташаббуси блан метеорология станцияси ташкил қилиниб, у яхши жиҳозланди. Ўқучилар бу станцияда тажриба ва кузатиш ишларини олиб бордилар. «Ленин йўли» ва Андреев номли колхоз а'золари эса янги мактаб бинолари қуришга киришдилар.

Лекин райондаги кўпчилик мактабларда ўқув-тарбия ишларининг савияси партия ва ҳукуматимиз томонидан мактаб-маориф ходимлари олдига қўйилган талабларга тўла жавоб беради, деб бўлмайди. Райондаги мактабларнинг ўқув-тарбия ишларида жиддий камчиликларга йўл қўйилди. Шу ўқув йили давомида ўқиш ёшидаги болалар мактабга тўла тортилмади. Ангор ва Қурултой қишлоқ советлари бўйича бирқанча ўқув ёшидаги болалар мактабдан четда қолдилар. Ўқув йили давомида 200 га яқин бола мактабдан кетиб қолди.

Умумий та'лим мактабларида ўқиётган ўқучилар ичида қизлар жуда озчиликни ташкил этади. Бошлангич синфларда ўқучиларнинг 52 проценти қизлар бўлса, 5—7-нчи синфларда бу рақам 37 процентга, 8—10-нчи синфларда эса 13 процентга тушиб қолди. 10-нчи синфни тамомлаган 134 ўқучидан фақат 3 таси қизлардир.

Имтиҳонлар натижаси мактабларда ҳали ҳам ўз педагогик бурчига мас'улиятсизлик блан қараб келаётган айрим ўқитувчилар борлигини кўрсатди. Масалан, 25-нчи мактабнинг 4-нчи синфида (ўқитувчи ўртоқ Тагиев) арифметикадан бўлиб ўтган имтиҳонда 50 процент ўқучи қониқарсиз баҳо олди. Шунингдек 30-нчи мактабнинг 6-нчи синфида она тилидан ўзлаштириш жуда паст бўлди. Бу мактабларнинг директорлари Розиқов ва Латипов ўртоқлар ўқув йили давомида ўқитувчиларнинг иши устидан пухта контрольлик қилиб бормаганликлари натижасида она тили ва арифметикадан давлат программаси материаллари тўла ўтилмади.

Ўқув йилининг имтиҳонлардан кейинги дастлабки якунларидан ма'лум бўлдики, райондаги мактабларда 600 дан ошиқ ўқучи иккинчи йилга қолдирилган. Айниқса рус тили, физика, математика фанларидан қониқарсиз баҳо олган ўқучилар кўпчиликни ташкил қилади. 7-нчи синфларда алгебра, рус тили ва она тилидан ёзма ишлар натижаси ўқучиларнинг бу фанлардан паст ўзлаштирганликларини кўрсатди. Райондаги 11, 5,19 ва 24-нчи мактабларда синфда қолган ўқучилар сони анча кўп.

Районда 1954/55 ўқув йилига тайёргарлик ишлари ҳам қониқарсиз аҳволда. Бу йил райондаги 6 ўрта, 20 еттийиллик ва 4 бошланғич мактабда 7600 бола ўқиши мўлжалланади. Лекин мактабларни планлаштириш, айниқса ўрта мактаб тормоқларини тўғри жойлаштиришга жиддий э'тибор берилмаётир. Биргина Сталин қишлоқ советида 3 та ўрта мактаб бўлиши планлиштирилган. Қурултой, Тоштепа қишлоқ советларида эса ўрта мактаб ташкил этилмаган. Бу қишлоқларда ўзбек мактабларининг 7-нчи синфини тамомлаган ўқучилар ўрта мактабда ўқишдан четда қолиб келмоқдалар. «Ленин йўли», Куйбишев номли колхозларда ҳам 7-нчи синфни тамомлаган кўпгина ёшлар ўқишга тортилмай қолди. Бу фактларга район ижроия комитети ва район халқ маорифи бўлими етарли э'тибор бермай келмоқдалар.

Мактаб биноларини ремонт қилиш ва ўқув қуролларини тайёрлаш жуда сусткашлик блан бораётир. Бекобод шаҳар ва Юқоричирчиқ район жамоат ташкилотларининг ташаббусига қўшилган ба'зи колхоз, совхоз ва корхоналарнинг коллективлари мактаблар ремонтига яхши ёрдам бермоқдалар. Лекин районнинг кўпчилик мактабларида ремонт ишлари ҳали қизгин бошлаб юборилмаган. Сталин номли, Ворошилов номли ва Максим Горький номли колхозлардаги мактаб бинолари капитал ремонтга муҳтож. «Ленин йўли» колхозидаги 3 та мактаб биноси эса бутунлай яроқсиз ҳолга тушиб қолган. Янги ўқув йилида бу мактабларда 800 га яқин бола ўқиши керак. Броқ бу мактабларда ремонт ишига ҳали киришилмаган. Ангор қишлоқ советининг раиси ўртоқ Юнусов мактаб-маориф иши блан мутлақо шуғулланмайди, ўқитучиларга, маданий-маиший шароит яратиб бериш, уларни уй-жой блан та'минлаш масаласига э'тиборсизлик блан қараб келмоқда. Бундай аҳвол райондаги Пахтаобод қишлоқ советида ҳам рўй бермоқда. Қишлоқ ўқитучилари ҳукумат қарори блан белгиланган имтиёзлардан фойдалантирилмаётир.

Район советининг яқинда бўлиб ўтган сессиясида 1953/54 ўқув йили якуни ва янги ўқув йилига тайёргарлик масаласи муҳокама қилинди. Бу ҳақда муҳим тадбирлар белгиланиб, махсус қарор ҳам қабул қилинди. Лекин район ижроия комитети (раиси ўртоқ А. Қўсаев) сессиясининг бу қарорини жуда сусткашлик блан амалга оширмоқда. Мактабларнинг ремонти ажратилган маблағлар блан та'минлаш ишига ҳам район молия бўлими мудири ўртоқ Усмонов э'тиборсизлик блан қарамоқда. Давлат аҳамиятига эга бўлган бу муҳим тадбирларни ўз вақтида амалга оширишга мас'улиятсизлик блан қараш кайфиятлари районда янги ўқув йилига тайёргарликнинг кечикишига сабаб бўлмоқда.

Ўртачирчиқ районида умумий та'лим мактабларини янги ўқув йилига ўз вақтида бекамі-кўст тайёрлаш учун ҳамма имкониятлар бор. Бу соҳада район территориясидаги қурилиш ташкилотларининг катта ёрдамидан ҳам фойдаланиш мумкин. Лекин район партия, совет ташкилотлари ва халқ маорифи бўлимининг раҳбарлари бу имкониятлардан тўлиқ фойдаланиб, мактабларни янги ўқув йилига ўз вақтида намунали тайёрлаш масаласи блан жиддий шуғулланмаётирлар.

Т. ОРИПОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

Мажлисбоз раҳбарлар ва ўт босган ғўзалар ҳақида

Газетанинг шу йил 15 июнь сонида юқоридаги сарлавҳа остида мақола босилиб, унда Бўка районидаги колхозлар ғўзани парвариш қилишда орқада қолаётгани, район партия, совет ташкилотларининг раҳбарлари ва МТС директори амалий раҳбарлик қилиш ўрнига мажлисбозлик қилиб келаётгани танқид қилинган эди.

Ўзбекистон КП Бўка район комитетининг секретари ўртоқ Сатторовнинг редакцияга хабар қилишича мақола район партия комитетининг бюро мажлисида муҳокама қилинган ва унда кўрсатилган фактлар тасдиқланган. Бюро газетада кўрсатилган камчиликларни бартараф қилиш ва ғўза парваришидаги қолоқликни тугатиш учун бирқанча тадбирлар белгилаган. Колхозларда ишни тўғри ташкил қилиш ва колхоз правлениесига амалий ёрдам бериш учун район партия ва совет ташкилотларининг раҳбар ходимлари юборилган.

ПРОПАГАНДИСТ ВА АГИТАТОРЛАРГА ЁРДАМ

Тинчлик ва фаровонлик бюджети

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати социалистик экономикамизни янада мустаҳкамлаш ва маданиятимизнинг гуллаб-яшнаши йўлида тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар. Партия ва ҳукуматимизнинг ташқи сиёсати барча халқлар ўртасида тинчлик ўрнатиш ва халқаро вазиятдаги кескинликни юмшатишга қаратилган бўлса, ички сиёсатимизнинг асосий мазмуни саноат ва қишлоқ хўжалигини кескин равишда ривожлантириш блан меҳнаткашларнинг моддий ва маданий фаровонлигини тобора оширишдан, ишчи ва деҳқонлар иттифоқини, совет халқлари ўртасидаги дўстликни янада мустаҳкамлашдан ҳамда Совет давлатининг куч ва қудратини тинмай ошириб боришдан иборатдир.

Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг бу сиёсати СССР Олий Совети IV чақириқ I сессиясида қабул қилинган СССР Давлат бюджетида ҳам ўз ифодасини топди.

Мамлакатда бир йил мобайнида вужудга келтирилган миллий даромаднинг кўп қисми социалистик саноат ва қишлоқ хўжалигини кенгайтиришга ҳамда социал-маданий тадбирларга сарфланади.

СССР Давлат бюджети жуда катта иқтисодий ва сиёсий аҳамиятга эгадир. Ҳар йилги бюджет СССР Олий Советининг сессиясида тасдиқланади ва қонун кучига эга бўлади. Шунингдек иттифоқчи республикалар Давлат бюджети республикалар Олий Совети сессиясида, маҳаллий бюджетлар эса, маҳаллий Советларнинг сессияларида тасдиқланади.

СССР Олий Совети тўртинчи чақириқ I сессиясида СССРнинг 1954 йилги Давлат бюджети ҳақида қонун қабул қилинди. Мазкур қонунга мувофиқ бюджет даромадлар бўйича 572,5 миллиард сўм, харажатлар бўйича 562,8 миллиард сўм ҳажмида тасдиқланди. 1954 йил давлат бюджетининг даромад қисми урушдан илгариги 1940 йил бюджетининг даромад қисмидан 3 марта ошди. Бюджетнинг харажат қисми бўйича ҳам катта ўсиш бўлди.

СССР Давлат бюджетининг характерли хусусиятларидан бири шуки, бизда бюджетнинг дефицитли (бюджет даромадлари харажатни қопламаслиги ва харажатларнинг даромадлардан муттасил ортиқчалиги) бўлишига йўл қўймаслик учун барча имконият ва шароитлар мавжуддир.

СССР Давлат бюджети даромадларининг ҳар йили харажатлардан ортиб қолиши ва Совет ҳукуматининг товарлар нархини системали равишда камайтириб бораётганлиги натижасида совет сўмининг харид қуввати йилдан-йилга кўтарилмоқда. Мана буларнинг ҳаммаси СССР Давлат бюджетининг капиталистик давлатлар бюджетидан тубдан фарқ қилишини кўрсатади.

Мамлакат аҳолисини эксплуатация қилишга, бошқа мамлакат халқларини қулликка солиб, уларни систематик равишда талашга ҳамда халқ хўжалигини уруш манфаатларига хизмат қилдиришга асосланган давлатларда, я'ни максимал капиталистик фойда олишни та'минлашдан иборат бўлган капитализмнинг асосий иқтисодий қонуни ҳукмрон бўлган мамлакатларда давлат бюджетларининг дефицитли бўлиши муқаррардир.

СССРнинг 1954 йилги Давлат бюджети Совет давлатининг иқтисодий ва маданий ривожланиши қандай йўлдан бораётганини ёрқин ифода қилади. Жонажон Ватанимизнинг экономикаси халқ хўжалигининг барча тормоқларини ҳартомонлама ривожлантириш йўли блан меҳнаткашларнинг моддий фаровонлиги ва маданий ҳаёт даражасини кескин суратда юксалтиришга қаратилгандир.

Халқ хўжалиги тормоқларини ривожлантириш учун 1954 йилда ажратиладиган маблағ давлат бюджети харажат қисмининг 38,4 процентини ташкил қилади. Бу маблағлардан ва хўжалик ташкилотларининг асосий маблағларидан тўла фойдаланиш йўли блан саноат ва қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш соҳасида белгиланган улуғ программани тўлиқ равишда бажариш мумкин бўлади.

Бюджет маблағларининг кўп қисми қишлоқ хўжалигини, айниқса унинг етакчи тормоғи бўлган дон хўжалигини янада кенгайтириш ва халқ исте'моли моллари ишлаб чиқаручи саноатни ривожлантириш учун сарфланади. Кенг исте'мол саноат моллари ва озиқ-овқат моллари ишлаб чиқаручи саноат корхоналарини кенгайтириш ва янгиларини қуриш учун бу йил ўтган йилгига қараганда қарийб икки марта кўп маблағ сарфланади.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати меҳнаткашларнинг моддий фаровонликлари ва маданий савияларини ошириш ҳақида тинмай ғамхўрлик қилмоқда. Бюджетдан социал-маданий тадбирлар учун бериладиган маблағларнинг йил сайин ўсиб бориши бунинг яққол далилидир. 1954 йилда социал-маданий тадбирлар учун бериладиган маблағ давлат бюджетидан бўладиган харажатларнинг 25,1 процентини ташкил қилади. Бунинг кўп қисми меҳнаткашлар моддий ҳаётини яхшилаш ишлари блан боғлиқ бўлган тадбирларга ва айниқса турар-жой бинолари қуриш ишига сарфланади. 1954 йил охирига келиб уй-жой бинолари қуриш учун бўлган харажат 25 миллиард сўмдан ортиқроқни ташкил қилиши керак. Умуман СССРнинг 1954 йилги Давлат бюджетидан хўжалик ва маданий қурилиш ишлари учун сарфланадиган пуллар бутун бюджет маблағларининг 63,5 процентини ташкил қилади.

СССР социализм ва демократик лагерьнинг етакчи ва раҳбар кучи бўлиб, барча халқлар ўртасида тинчлик ва ҳамкорлик ўрнатиш ҳамда халқаро вазиятдаги кескинликни юмшатиш учун тинмай кураш олиб бормоқда. Шунинг блан бирга империалистик лагерьдаги давлатларнинг агрессив сиёсатларини ва уларнинг янги уруш оловини ёқиш учун интилаётганликларини эсдан чиқармай. Совет давлатимиз мудофаа қувватини мустаҳкамлаш ҳақида ҳам ғамхўрлик қилмоқда. Аммо бу нарса, мудофаа ишларимиз учун бўладиган чиқимлар йилдан-йилга кўпаймоқда деган сўз эмас. Аксинча СССР Давлат бюджетидан хўжалик ва маданий қурилиш ишлари учун маблағ сарфлашнинг муттасил ўсиб бориши блан бир вақтда, мудофаа ишлари учун бюджетдан бериладиган маблағларнинг миқдори йил сайин камайиб борди. Масалан, мудофаа қувватимизни мустаҳкамлаш учун ажратилган маблағлар 1952 йилда Давлат бюджетининг 23,6 процентини, 1953 йилда 20,8 процентини ташкил қилган бўлса, 1954 йилда шу мақсадларга ажратилган маблағ бюджетнинг 17,8 процентини ташкил қилади.

Мамлакатимизда миллий даромад узлуксиз кўпайиб бормоқда. СССР миллий даромади 1950 йилга келиб 1940 йилдагига қараганда 64 процент ошди, 1953 йилда миллий даромад 1952 йилдаги миллий даромаддан 8 процент ошиб кетди. Миллий даромаднинг узлуксиз ошиб бориши натижасида давлат бюджетининг даромадларини кўпайтириш ва шу асосда хўжалик ва маданий қурилиш ишлари учун маблағ сарфлашни ҳам ошириш имконияти туғилмоқда.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси совет халқларининг улуғ оиласининг тенг ҳуқуқли а'зоси сифатида гуллаб-яшнамоқда ва ривожланмоқда. Республикамиз экономикаси ва маданияти жуда тез ўсмоқда. Халқ хўжалигининг барча тормоқларини — оғир саноатни, кенг исте'мол моллари ишлабчиқаручи саноат корхоналарини, қишлоқ хўжалигини, айниқса республикада етакчи тормоқ ҳисобланган пахтачиликни янада ривожлантириш учун ҳар йилги бюджетдан жуда кўп маблағ сарфланади.

Республика меҳнаткашларининг моддий ва маданий фаровонлигини кескин равишда кўтариш учун ҳамда социал-маданий тадбирлар учун республика давлат бюджетидан сарфланадиган маблағ йилдан йилга кўпайиб бормоқда.

Ўзбекистон ССР 1954 йилги давлат бюджетининг даромадлари 3.779.272 минг сўм, харажатлари 3.774.885 минг сўм миқдорида тасдиқланди. 1954 йилдаги бюджет харажатлари 1953 йилги харажатлардан 14,9 процент ортди. 1954 йилги бюджет харажатларининг ортдирилиши натижасида бюджетдан саноат, қишлоқ хўжалиги ва социал-маданий тадбирларга кўпроқ маблағ чиқарилади.

1954 йилда республика бюджетидан халқ хўжалигига маблағ чиқариш ўтган йилдагига қараганда 36,8 процент кўпайди. Саноат ва қишлоқ хўжалигидаги капитал қурилиш ишларига маблағ чиқариш ҳам 1953 йилдагига қараганда анча кўпаяди. Саноат соҳасидаги капитал қурилиш ишларига чиқариладиган маблағлар 1953 йилдагига қараганда 57,7 процент, қишлоқ хўжалиги соҳасидаги капитал қурилишларга сарфланадиган маблағ эса 249,2 процент кўпаяди. Бу маблағлар асосан кенг исте'мол моллари ишлаб чиқаручи саноат корхоналарига ва қишлоқ хўжалигининг етакчи тормоғи бўлган пахтачиликни ривожлантиришга сарфланади.

Пахтачиликни ривожлантиришда сув хўжалигини яхшилаш, ирригация ва мелиорация иншоотларини янада кўпайтириш катта аҳамиятга эгадир. 1954 йилда сув хўжалигига бюджетдан 420 миллион сўмдан ортиқроқ маблағ сарфлаш мўлжалланган. Бу тадбирлар колхозлар ва совхозлар томонидан 1954 йилда 133 минг гектар янги суғориладиган ерларни ўзлаштириш ва шу йили давлатга 3 миллион тонна пахта етказиб бериш имкониятини туғдиради.

1954 йилда коммунал хўжалиги ва уй-жой қурилишига ажратилган маблағ аввалги йилдагига нисбатан 11,3 процент кўпдир. Меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг ихтиёридаги уй-жой фондларини ремонт қилиш учун сарфланадиган маблағлар Ўзбекистон ССР бўйича 20 миллион сўмга кўпайтирилди.

1954 йилги республика Давлат бюджети бўйича социал-маданий тадбирлар учун 2 миллиард 480 миллион сўмдан кўпроқ маблағ сарфлаш белгиланган.

Ўзбекистон ССР Олий Совети V сессиясида қабул қилинган бюджетда маҳаллий бюджетларнинг ҳажми 1954 йил учун 2 миллиард 342 миллион 405 минг сўм миқдорида белгиланди, бу эса 1953 йилдагига нисбатан 12,8 процент кўпдир. Маҳаллий бюджетларнинг маблағлари асосан социал-маданий тадбирлар учун сарфланади.

1953 йилги республика давлат бюджети бажарилишининг кўрсаткичлари 1954 йил бюджетининг ҳам тўла бажарилишидан дарак беради.

Капиталистик мамлакатларда иқтисодий кризисларнинг тобора яқинлашиб келаётгани монополистик капитал эгаларини ўз ташвишига солмоқда. Империалистлар максимал фойда олиш мақсадида зўр бериб қуролланиш сиёсатини амалга оширмоқдалар ва мамлакат экономикасини милитаризациялаштирмоқдалар. Экономиканинг милитаризацияланиши меҳнаткашларнинг турмуш даражасига ёмон та'сир кўрсатади, капиталистик мамлакатларда умумий ишлабчиқариш ҳажминнинг, айниқса аҳоли та'миноти блан боғлиқ бўлган ишлабчиқаришлар ҳажмининг қисқаришига сабаб бўлади.

Империалистик мамлакатларда э'лон қилинган расмий ма'лумотлар (одатда бундай ма'лумотларда ҳақиқий аҳвол тўла акс эттирилмаган бўлади) умумий ишлабчиқариш ҳажмининг анча пасайганлигини кўрсатади. Масалан, Францияда 1953 йилда ишлабчиқариш ҳажми 1952 йилдаги даражадан 4 процент камайиб кетган. 1954 йилнинг дастлабки ойларидаги аҳвол Францияда ишлабчиқаришнинг янада пасайишидан дарак беради. Америка Қўшма Штатларида ўтган йилнинг иккинчи ярмида саноат ишлабчиқаришининг ҳажми 8 процент камайди. Англия, Италия ва бошқа капиталистик мамлакатларда ҳам аҳвол бундан яхши эмас.

Капиталистик давлатларнинг бюджетидаги маблағлар оғир солиқлар йўли блан меҳнаткашлардан йиғиб олиниб, қуролланиш ва янги урушлар тайёрлаш блан боғлиқ бўлган ҳарбий харажатларни қоплаш учун сарфланмоқда.

Ҳарбий ишлар учун харажатлар капиталистик давлатлар бюджетининг жуда катта қисмини ташкил қилади. АҚШнинг 1954-1955 йиллар бюджетида ҳарбий харажатлар 44,9 миллиард долларни ёки барча бюджет харажатларининг 68,4 процентини ташкил қилади. Агарда бу суммага граждан ишлари учун бўладиган харажат моддалари орқали яшириб ўтказилган харажатларни, я'ни турли ҳарбий об'ектлар қуриш учун бўладиган харажатлар ва ўз тақдирларини Америка империализми қўлига топшириб қўйган давлатларга иқтисодий «ёрдам» кўрсатиш программаси бўйича бўладиган чиқимлар, аниқроғи бошқа давлатлар территориясида барпо қилинаётган ҳарбий базалар ва бошқалар учун бўладиган харажатларни қўшсак, АҚШ бюджетидаги ҳарбий харажатларнинг миқдори бундан ҳам ошиб кетади.

1953 йилда Англиянинг бюджетидан ҳарбий ишлар учун қилинган харажатлар 1949 йилдагига қараганда 2,3 баравар, Францияда 3 баравар, Канадада 6,4 баравар ортиқ бўлди. Бошқа капиталистик давлатларда ҳам аҳвол худди шундайдир.

АҚШнинг 1954-1955 йил бюджетида социал-маданий тадбирлар учун бўладиган харажатларнинг миқдори 1939-1940 йил бюджетидан шундай мақсадлар учун қилинган харажатларга қараганда [illegible] марта камайиб кетди. Социал-маданий тадбирлар ичида энг муҳими бўлган маориф ва соғлиқни сақлаш ишларига сарфланадиган маблағлар бошқа харажатларга нисбатан жуда ҳам оз миқдорни ташкил қилади.

Шундай қилиб, капиталистик давлатларнинг бюджети мамлакат экономикасини милитаризациялашнинг бирдан-бир қуролидир. Капиталистик давлат бюджетлари меҳнаткашларнинг турмуш даражасини тобора пасайтириб, уларни қашшоқлантириш йўли блан монополистларнинг максимал фойда олишларини та'минлашга ҳамда империалистик давлатлар томонидан янги уруш оловини ёқиш ишларини тезлаштиришга хизмат қиладиган бир воситадир.

Тинчлик ва фаровонлик бюджети бўлган СССР Давлат бюджети эса коммунистик қурилиш вазифаларини амалга оширишга ёрдам беради. Бюджетнинг бажарилиши социалистик хўжаликни янада ривожлантириш, мамлакатимиз халқларининг моддий аҳволини ва маданий савиясини кўтариш соҳасида КПСС Марказий Комитети ва Совет Ҳукумати ишлаб чиққан планларни муваффақиятли амалга оширишда муҳим роль ўйнайди.

М. ТУРСУНОВ,
иқтисодий фанлар кандидати.

590,2
592,5

В. М. МОЛОТОВ ЖАНВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

ЖАНВА, 8 июль. (ТАСС). СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари ва СССР Ташқи ишлар министри В. М. Молотов бугун Жанвага келди.

Жанва аэродромида В. М. Молотовни Вьетнам Демократик Республикаси бош министрининг ўринбосари Фам Ван Донг, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари В. В. Кузнецов, Хитой Халқ Республикаси Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Ли Кэ-нун, СССРнинг Швейцариядаги вакили Ф. Ф. Молочков, Жанва кенгашида қатнашаётган СССР, ХХР ва ВДР делегацияларининг маслаҳатчилари ва экспертлари кутиб олдилар.

В. М. Молотов матбуот вакилларига қуйидаги баёнотни берди:

«Жанва кенгаши Ҳинди-Хитойда тинчлик ўрнатиш тўғрисидаги масала юзасидан яқин ўртада ўз ишини ташқи ишлар министрларининг иштироки блан давом эттириши лозим бўлади.

Жанвада министрлар ўрнига қолган вакиллар икки ҳафтадан кўпроқ вақт ичида бирқанча ишларни қилдиларки, бу ишлар Жанва кенгашида ижобий натижаларга эришиш учун анча муҳим аҳамиятга эга бўлиши лозим.

Ташқи ишлар министрларининг кенгаши яна бошлангунча бирнеча кун дам олиш ва кейинги вақтларда бу ерда қилинган ишлар блан конкретроқ танишиб чиқиш имкониятига эга бўламан деб умид қиламан».

Хитой Коммунистик партиясининг сафлари ўсмоқда

ПЕКИН, 7 июль. (ТАСС). Мамлакатда социалистик қурилишнинг раҳбар кучи бўлган Хитой Коммунистик партиясининг сафлари йилдан-йилга тўхтовсиз ўсмоқда.

«Женьминьжибао» газетасининг хабар беришича, ўтган йил Хитойнинг турли вилоятлари ва шаҳарларидаги партия ташкилотларининг сафлари анча ўсди. Чунончи Хэбэй вилоятида ўтган йил июль ойидан шу йилнинг июнь ойигача бўлган давр ичида партия а'золарининг сони 48 минг кишига кўпайган. Хитой Коммунистик партияси сафларига янги кирган кишиларнинг кўпчилиги меҳнат қаҳрамонлари, ишлабчиқариш илғорлари, қишлоқ хўжалик ишлабчиқариш кооперациясининг активларидан бўлган кишилардир.

Майда миллатлар яшайдиган районлардаги партия ташкилотларининг сафлари ҳам тез ўсмоқда. Чунончи, Синьцзянда халқ ҳокимияти ўрнатилганидан бери ўтган 4 йил ичида Хитой Коммунистик партияси сафига 6.400 дан кўпроқ киши кирди, булар орасида уйғурлар, қозоқлар, қирғизлар, тожиклар, сиболар, мўғуллар ва бошқалар бор.

Мўғулистон Халқ Республикаси Буюк Халқ хуралининг сессияси

УЛАН-БАТОР, 7 июль. (ТАСС). Мўғулистон Халқ Республикаси иккинчи чақириқ Буюк Халқ хуралининг биринчи сессияси уч кун давом қилганидан кейин бугун ўз ишини тамомлади. Сессия молия министри депутат Моломжамцнинг давлат бюджети тўғрисидаги докладини тинглади. Бюджет комиссиясининг қўшимча доклади тинглангандан кейин, депутатлар давлат бюджети проектини муҳокама қилдилар. Улар ўз нутқларида айтдиларки, тасдиқлаш учун тақдим этилган давлат бюджети партия ва ҳукуматнинг СССРнинг самимий ёрдами туфайли тинч хўжалик ва маданий қурилиш сиёсатини, чорвачиликни ҳартомонлама ривожлантириш, халқнинг фаровонлигини ошириш сиёсатини тинмай ўтказаётганлигини кўрсатади. Сессия республиканинг 1954 йилги давлат бюджетини даромадлар бўйича 439,3 миллион тугрик ва харажатлар бўйича 434,8 миллион тугрик миқдорида қабул қилди.

Буюк Халқ хуралининг президиуми сайланди. Президиум раиси қилиб Ж. Самбу, раис ўринбосари қилиб Д. Цедиб, президиум секретари қилиб Д. Шараб сайланди.

Министрлар Совети қуйидаги составда ташкил қилинди: бош министр Ю. Цеденбал, бош министрнинг биринчи ўринбосари Б. Ширендиб, бош министр ўринбосарлари С. Лубсан, Д. Майдар, Л. Цэнде (ва шу блан бирга Давлат план комиссиясининг раиси); давлат контроль комиссиясининг раиси Л. Чемидцерен, давлат мудофаа министри С. Бага, ташқи ишлар министри Б. Жаргалсайхан, чорвачилик министри Д. Бальженям, саноат министри Т. Бавудоржи, озиқ-овқат саноати министри М. Лубсан-чоймбол, транспорт министри С. Ядамсурун, савдо министри П. Батор, молия министри Д. Моломжамц, ички ишлар министри Ц. Жанчив, юстиция министри С. Пельже, маориф министри М. Жамсран, соғлиқни сақлаш министри Г. Туван, алоқа министри Л. Дамдинжаб, сан'ат ишлари комитетининг раиси С. Чойжамц. Прокурорлик вазифасига Жамбалдоржи тайинланди.

Совет шахматчиларининг Англияда бўлишига доир

ЛОНДОН, 8 июль. (ТАСС). Кеча совет гроссмейстерлари Бронштейн ва Керес умум палатасида шахмат сеанси бериб, бирйўла 20 тахтада ўйнадилар. Сеансда парламент ва ҳукумат а'золари қатнашдилар.

Совет шахматчилари 17 ўйинни ютдилар, 1 ўйинни ютқаздилар ва 2 ўйинни дуранг қилдилар.

Сеансдан кейин пенсиялар ва миллий страхование министри Осберт Пик, шунингдек лейборист Силвермэн ва парламентнинг бошқа а'золари совет шахматчиларига ташаккур изҳор қилдилар.

Англияда совет элчихонасида совет эшкакчилари ва шахматчилари шарафига қабул маросими

ЛОНДОН, 8 июль. (ТАСС). 7 июльда Буюк Британиядаги совет элчиси Я. А. Малик ҳозирги вақтда Англияда бўлган, эшкакчилик бўйича халқаро мусобақаларда ва шахмат мусобақасида қатнашган совет эшкакчилари ва шахматчилари шарафига қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида Англия ташқи ишлар министрлигининг вакиллари, дипломатик корпуснинг а'золари, маданий ва спорт ташкилотларининг а'золари ҳамда матбуот вакиллари ҳозир бўлдилар.

Америка томонидан атом ва водород қуролларининг синовдан ўтказилаётганлигининг қурбонлари

Маршалл оролларида яшовчиларнинг Бирлашган Миллатлар ташкилотига юборган шикоятномаси

НЬЮ-ЙОРК, 7 июль. (ТАСС). АҚШнинг Васийлигидаги территория бўлиб, унинг томонидан идора қилинаётган Маршалл ороллари конгрессининг сессиялараро комитети томонидан Бирлашган Миллатлар Ташкилотига юборилган шикоятнома яқинда Васийлик кенгашининг муҳокамасига тақдим этилди.

Шу шикоятномада айтилишича, Қўшма Штатлар Маршалл оролларида атом ва водород бомбаларини бирнеча марта синовдан ўтказганликлари натижасида бирқанча оролларнинг аҳолиси, айниқса Ронгелап ва Утирик оролларининг (маржон оролларининг) аҳолиси жиддий зарар кўрган. Шу оролларда яшовчиларнинг кўпи ҳақиқатда умрбод майиб бўлиб қолган.

Маршалл оролларида яшовчилардан кўп кишиларни, — дейилади сўнгра шикоятномада, — ўзлари яшаб турган жойлардан кўчириб юбормоқдалар, чунки АҚШ ма'мурлари шу жойларда атом ва водород қуролини синовдан ўтказмоқдалар. Эниветок ва Кваджалейн атом ва водород қуролларини синаш учун махсус равишда ажратиб қўйилди. Бикини ва Эниветок оролларининг аҳолисини эса, америка ма'мурлари шу аҳолига қарашли ерлардан кўчириб юбордилар.

Шикоятнома юборган кишилар Маршалл оролларидаги бутун аҳолининг истагини ифодалаб, шу районда одамларни кўплаб қирадиган қуролларни синовдан ўтказишни дарҳол тўхтатишни талаб қилмоқдалар. «Бизнинг ҳаётимиз учун хавф-хатар жуда кўпайиб бораётганлиги... — дейилади шикоятномада, — шунингдек ўз еримизга ўзимиз хўжайин бўлиш ҳуқуқидан маҳрум бўлиб қолиш хавфи борлиги сабабли, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бизнинг ёлворишимизга қулоқ солиб, тегишли чоралар кўрар деган умид блан ушбу шикоятномани Бирлашган Миллатлар Ташкилотига юбордик».

АҚШнинг бир граждани номидан ҳам Бирлашган Миллатлар Ташкилоти номига шикоятнома олинган. Шу киши васийликка олинган территорияда атом ва водород бомбаларининг синовдан ўтказилишини дарҳол тўхтатишни талаб қилган. Шикоятнома юборган киши Қўшма Штатларнинг Маршалл оролларида «водород бомбасини синовдан ўтказаётганликлари сабабли ўзининг ғоят безовта бўлаётганлигини» айтиб, қуйидаги саволни беради. «Бутун бир оролни тамомила вайрон қилиш... ва бутун бир кенг районни одам яшамайдиган жойга айлантириш васийликка олган давлатга муносиб келадиган ишми?». Шикоятнома юборган бу киши яна бундай деб сўрайди: «Идора қилучи ма'мурларнинг шу хилда вайрон қилиш ишларини бундан кейин давом эттирмасликларини та'минламоқ учун Бирлашган Миллатлар Ташкилоти қандай чоралар кўрмоқда?».

СССР вакили Васийлик кенгашининг шикоятномаларни текширучи доимий комитетига бугун қуйидаги резолюция проектини тақдим қилди:

«Васийлик кенгаши Маршалл ороллари аҳолисининг шикоятномасини кўриб чиқиб, васийликка олинган территорияда — Тинч океан оролларида — водород ҳамда атом бомбалари синовдан ўтказилганлиги натижасида ерли аҳолидан бир қисмининг соғлигига тузатиб бўлмайдиган шикаст етказилганлигини ва жуда катта моддий зарар етказилганлигини (бу факт территория ерли аҳолисининг норозилигига сабаб бўлди) ғоят ташвишланган ҳолда та'кидлаб, шу блан бирга, мазкур синовлар васийликка олинган территориянинг бир қисмини тамомила вайрон қилганлигини э'тиборга олиб,

Васийликка олинган территорияда водород ва атом бомбаларининг синовдан ўтказилиши халқаро васийлик системасининг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставининг 12-нчи бобида баён қилинган мақсадларига ва принципларига тўғри келмайдиган иш эканлигини ва шунингдек бундай синовлар ўтказиш васийлик шартларига ҳамда идора қилучи давлат бўлган АҚШ ҳукуматининг шу территория устидан васийлик қилиш тўғрисида тузилган шартномада белгиланиб қўйилган мажбуриятларига тўғри келмайдиган иш эканлигини назарда тутиб,

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставининг 83-нчи моддасидаги II бандига амал қилиб,

идора қилучи давлат бўлган АҚШ ҳукуматига: а) васийликка олинган территорияда водород ва атом бомбаларини синовдан ўтказишни тўхтатишни; б) васийликка олинган территориядаги ерли аҳолига етказилган моддий зарарни қоплашни ва в) ерли аҳолининг илгари ўз ихтиёрида ва тасарруфида бўлган территорияга эгалик қилиш ва шу территориядан фойдаланиш соҳасидаги ҳамма ҳуқуқларини тиклашни ҳамда ерли аҳолининг шу ерларга ҳечбир мони'сиз қайтиб келишини та'минлашни таклиф этади».

Совет резолюция проекти комитетнинг яқинда бўладиган мажлисларидан бирида кўриб чиқилади.

Япониянинг Метеорология Жамияти атом қуролининг тақиқланишини талаб этмоқда

Жаҳон Метеорология Ташкилоти Осиё Регионал ассоциациясининг Вице-президенти — СССР Гидрометеорология Хизмати Бош Бошқармасининг Бошлиғи ўртоқ Золотухин Япония Метеорология жамиятининг Президенти доктор Х. Хатакеямадан мактуб олди. Мактубда бундай деб хабар қилинади: Япониянинг Метеорология Жамияти ўзининг ҳар йили бўладиган 1954 йилги йиғилишида оммавий қирғин қуролидан фойдаланишнинг тақиқланишини талаб этиб, бутун дун'ёга баёнот блан мурожаат қилишга қарор берди. Баёнотда бундай дейилади:

«Биз, Хиросима ва Нагасаки шаҳарларига ташланган иккита атом бомбасининг портлаши натижасида юз берган вайронгарчиликни дун'ё миллатлари ўртасида биринчи бўлиб ўз бошидан кечирган ва бир зумда юз минглаб кишидан жудо бўлган японлар, Бикини деган маржан оролида водород бомбаси синаб кўрилганлиги оқибатида юз берган яна бир ҳалокатни кўриб турибмиз, бу ҳалокат тинч меҳнат блан банд бўлган балиқчиларимизнинг бошига тушди. Бу ҳол бизларни чуқур ҳаяжонга солди ва бизнинг онгимизда ҳозирги фан маҳсулоти бўлган атом энергиясидан бундай вайронгарчилик мақсадлари учун фойдаланишнинг қонунга сиғадиган бир иш бўлишига кучли шубҳа туғилди. Биз шу пайтда ўз ишимиз блан боғлиқ бўлган метеорология фани ва об-ҳаво хизмати соҳасидаги ишлар нуқтаи назаридан қуйидаги икки нарсага айниқса зўр э'тибор берамиз:

1) водород бомбаси портлаши натижасида стратосферага жуда баланд кўтарилган ғоят кўп миқдордаги радиоактив кул атмосферанинг умумий циркуляцияси натижасида бутун дун'ёга тарқалиб кетади ва

2) атмосферанинг бу хилда ғоят катта миқ'ёсда заҳарланиши анча узоқ вақт мобайнида давом этади ва инсолюцияга ҳамда бошқа метеорологик ҳодисаларга та'сир қилиши мумкин; бу нарса ёзда ҳавонинг совиб кетишига сабаб бўлиши ва об-ҳаво блан боғлиқ бошқа офатларга олиб келиши мумкинки, бундай офатларнинг ҳаммасини ҳатто олдиндан билиш иложи йўқ.

Бундан ташқари, водород бомбаларининг қайта-қайта синаб кўрилиши денгиз сувини ва қор-ёмғирни заҳарлаш йўли блан балиқ овига ва қишлоқ хўжалигининг маҳсулдорлигига та'сир қилиши, шундай қилиб, бутун инсоният учун доимий хавф эҳтимолини вужудга келтириши мумкин.

Ҳозирги вақтда биз шундай деб ишонамизки, биз олимларнинг бурчи тинчликка интилаётган ҳамма кишилар блан қўлни-қўлга бериб бирга боришдан за водород бомбасини янада синаб кўриш ишларининг тўхтатилишини, шунингдек инсониятни қутқазиб қолиш учун барча турдаги атом қуролининг тақиқланишини жуда қат'ият ва мардлик блан талаб қилишдан иборатдир.

Шу юқорида айтилганлар муносабати блан Япония Метеорология Жамиятининг ҳар йили бўладиган 1954 йилги йиғилиши Япония Илмий Кенгашининг водород бомбани тақиқлаш тўғрисидаги 1954 йил 23 апрельда чиқарган баёнотини қизғин қўллаб-қувватлайди.

Бундан ташқари, йиғилиш қуйидаги икки таклифни муҳим деб топди ва ҳукуматларга, мамлакат ичидаги ва четэллардаги олимларга ҳамда илмий ассоциацияларга уларнинг амалга оширилиши учун дарҳол та'сирли чоралар кўрилишини талаб қилиб мурожаат этади; йиғилиш бутун дун'ё жамоатчилигини, қайси ирқдан бўлишларидан ва жамиятда қандай ўрин тутаётганликларидан қат'и назар, бизларни қўллаб-қувватлашга чақиради.

1. Оммавий қирғин қуролини, шу жумладан атом қуролини синаб кўришни, ишлаб чиқаришни ва улардан фойдаланишни дарҳол тақиқлаш учун курашилсин. Бу хил қуролларнинг ишлаб чиқарилиши ҳамда улардан тинч мақсадларда фойдаланилиши устидан халқаро контроль ўрнатилиши учун курашилсин. Биз бу оммавий қирғин қуроли ҳатто нуқул метеорологик нуқтаи назардан қараганда ҳам инсониятга жуда катта зарар келтиради, деб ҳисоблаймиз.

2. Водород бомбалари синаб кўрилганидан кейин атмосферанинг заҳарланганлиги ҳақидаги ва об-ҳавода юз бериши мумкин бўлган бошқа ҳодисалар тўғрисидаги ҳамма текшириш натижалари ва текшириш ма'лумотлари э'лон қилинсин».

ГВАТЕМАЛА ҲАРБИЙ ХУНТАСИНИНГ АНТИДЕМОКРАТИК ТАДБИРЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 7 июль. (ТАСС). Бугун «Нью-Йорк таймс» газетаси Гватемаладаги ҳарбий ҳунтанинг янги антидемократик тадбири ҳақидаги ҳабарни билдирди. Газетанинг хабарига қараганда, хунта саводсизларни сайлов ҳуқуқидан маҳрум этучи декретни э'лон қилган.

Ма'лумки, Гватемалада аҳолининг 70 процентдан кўпроғи, я'ни асосий кўпчилиги саводсиздир. Овоз бериш ҳуқуқи уларга 1945 йилда берилган эди. Ҳарбий диктатура режимининг раҳбарлари ҳозир ана шу саводсизларни сайлов ҳуқуқидан маҳрум этиб, шу блан халқ оммасидан қўрқаётганликларига иқрор бўлмоқдалар, чунки халқ оммаси ҳозирги вақтдаёқ АҚШ монополиялари қўлида итоатли қурол бўлиб қолган янги ҳунтадан жуда ҳам норозидир.

ХРОНИКА

Совет органлари шу нарсани аниқладиларки, Қўшма Штатлар ҳарбий атташесининг ёрдамчиси подполковник **Х. Фелчлин** ва Қўшма Штатлар ҳарбий-ҳаво атташесининг ёрдамчиси майор **У. Маккини** СССРда турганликларидан разведка ишлари олиб бориш учун фойдаланганлар ва шундай қилиб, ўзларининг дипломатик статусларига тўғри келмайдиган иш блан шуғулланганлар. Шу муносабат блан подполковник **Х. Фелчлин** ва майор **У. Маккини** «персона нон грата» (номатлуб ажнабийлар) деб э'лон қилинган эди ва СССР Ташқи Ишлар Министрлиги АҚШнинг Москвадаги Элчихонасидан уларнинг Совет Иттифоқидан дарҳол жўнаб кетишлари учун чоралар кўришни талаб этган эди.

АҚШ Элчихонасининг хабар беришича, подполковник **Х. Фелчлин** СССР территориясидан дарҳол чиқиб кетади, ҳозирги вақтда отпускада бўлган майор **У. Маккини** эса СССРга қайтиб келмайди.

Тошкентда

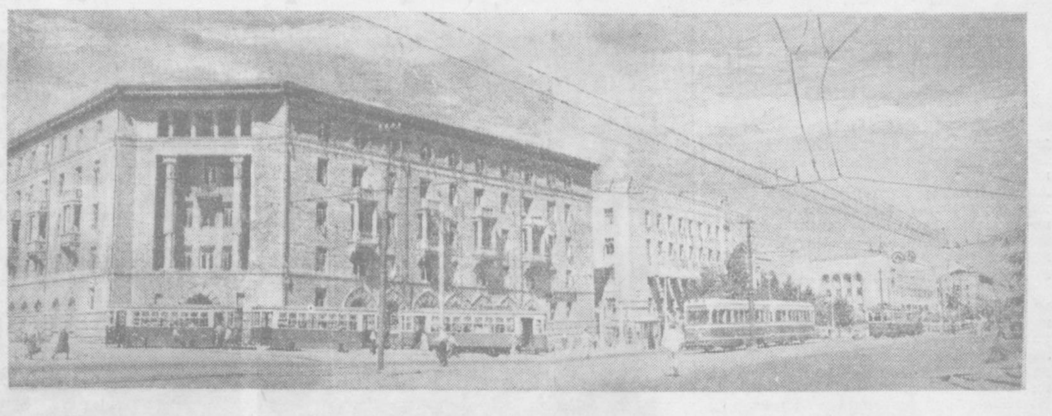

Комсомол майдони. Тоғ техникумининг ётоқхонаси. В. Лейн фотоси.

Рус рассомлари Ўрта Осиёда

Яқинда Ўзбекистон Давлат сан'ат музейи биносида «Ўрта Осиё революциягача бўлган рассомлар ижодида» деган темада катта виставка очилди.

Виставкага XIX аср охири, XX аср бошида ижод этган рус рассомларининг юздан ортиқ асари қўйилган. Булар орасида И. Каразин, С. Юдин, Р. Зоммер, М. Микешинларнинг ажойиб полотнолари бор.

Тамошабинлар айниқса маиший темаларда реалистик асарлар яратган рус рассомлари ва уларга яқин турган С. Светославский ва И. Казаковларнинг асарларини зўр диққат блан кўрмоқдалар.

Машҳур рассом М. Маковскийнинг шогирди И. Казаков кўп умрини Тошкентда ўтказган ва Ўзбекистон Совет сан'атининг шаклланишига ма'лум ҳисса қўшган рассомдир. Унинг тарихий этнографик, жанрли реалистик асарларининг кўпчилиги шу ерда яратилгандир.

И. Казаков ўзининг Тошкентдаги 30 йиллик ижодий иши давомида Ўрта Осиё халқлари ҳаёти, урф одати ва маиший аҳволини ҳимоя қилучи сермазмун полотнолар яратди. Виставкада рассомнинг ана шу асарларидан бир қисми кўрсатилмоқда.

Унинг жанрли ва этнографик асарларидан туяси чўлда ҳалок бўлган кишининг фожиали қисматини ҳикоя қилучи «Худонинг ҳоҳиши», «Қовун бозори», «Самарқанддаги Регистон майдони» каби асарлари диққатга сазовордир.

Айниқса илмий ходимлар учун қизиқарли бўлган асарлардан Киевдаги Богдан Хмельницкий ҳайкалининг автори, талантли украин рассоми М. Микешин ишлаган «Бухоро яқинидаги харобалар» деган акварель этюди ҳам катта бадиий ва илмий қимматга эга.

Виставкани бориб кўручилар сони тобора ортмоқда.

Тўқимачиларнинг мастер тикучилар блан учрашуви

Тўқимачилар маданият саройида комбинат ишчиларининг Тошкент модельлар Уйининг мастерлари, рассомлари ва модельчи-конструкторлари блан учрашуви бўлиб ўтди. Учрашувда модельлар Уйининг бош бадиий раҳбари ўртоқ Аксюк нутқ сўзлади. У, мастерлар ва конструкторлар ишлаётган янги хил модельлар ҳақида гапириб берди. Модельлар Уйининг ходимлари тўқимачиларга газмоллар гулининг нафис, хилма-хил бўлиши ҳақидаги меҳнаткашларнинг талаби тўғрисида ҳам гапирдилар.

Ўз навбати блан тўқимачилар ҳам газмоллар учун тайёрланган янги фасонлар ҳақидаги фикрларини айтдилар.

Учрашув охирида маданият саройи бадиий хаваскорлик театри коллективининг кучи блан «Васса Железнова» спектакли кўрсатилди.

Бундай учрашув комбинатнинг 600 киши яшайдиган ёшлар ётоқхонасида ҳам бўлиб ўтди.

Оғир вазнли пассажир поездлари

Тошкент тепловоз депосининг машинистлари Нурмуҳамедов ва Мостовой ўртоқлар қимматли ташаббусни бошлаб бердилар. Улар Тошкент темир йўлида биринчи бўлиб, оғир вазнли пассажир поездларни юритабошладилар.

Арись, Чимкент, Қизилўрда ва Туркистон станциялари деполарининг машинистлари бу илғорлардан намуна олиб, белгиланган состав нормасидан икки вагон ортиқ бўлган скорий ва почтовий поездларни муваффақият блан юргизмоқдалар. Ана шу тадбир ҳисобига Тошкент магистралида июнь ойида қўшимча равишда тўрт минг пассажир ташилди.

Ёш ҳаваскорлар драм тўгарагида

Островский номидаги пионерлар саройида ташкил этилган ҳаваскорлик драм тўгараги кейинги кунларда пионер ва ўқучилар учун қатор пьесаларни саҳнага қўйди. Бу тўгарак яқинда ташкил этилган бўлишига қарамай, хилма-хил ва ажойиб пьесаларни ўз тамошобинларига кўрсатди.

Тўгарак Фадеевнинг «Ёш гвардия» романи асосида Глебов томонидан ишланган инценировкани, Мусатовнинг «Ўртоқлар», Ну'мон Азимов ва Собир Юнусовларнинг «Бахтли ёшлик», Сталин мукофоти лауреати В. Любимованинг «Оппоғим», «Редакцияга хат» каби бир қатор асарларини саҳнага қўйиб тамошабинлар ҳурматига сазовор бўлди. Яқинда тўгарак коллективи У. Кенжаев ва Т. Эгамназаров ўртоқларнинг «Ҳарбир ишнинг ўз вақти бор» пьесасини тайёрлашга киришди. Бу пьесадаги бош ролларни 15-нчи мактаб ўқучиларидан Миржамол Собиров, Мирмаҳмуд Мирзақобилов, Куйбишев номли 1-нчи мактаб ўқучиларидан Рая Усмонова, Маҳбуза Сайдалиева, 42-нчи мактаб ўқучиси Н. Жалиловалар ўйнамоқдалар.

Фабрика маданият саройида лекциялар

«Қизил тонг» тикучилар фабрикаси маданият саройининг правлениеси ишчи хотин-қизлар учун мунтазам равишда лекция ва докладлар уюштириб туради. Кейинги вақтда «Совет хотин-қизлари коммунизмнинг актив қуручиларидир», «Ўзбекистон хотин-қизлари пахтачиликнинг юксалиши учун курашмоқда», «Партия ва ҳукуматнинг халқ фаровонлигини ошириш ҳақидаги ғамхўрлиги» ва бошқа темаларда лекциялар ўқилди.

Бу ерда инженер-техник ходимлар ва ишлабчиқариш илғорлари ҳам тез-тез лекциялар ўқиб турадилар. Бу лекцияларнинг темалари техника янгиликларини эгаллаш, ишлабчиқариш меҳнат унумини ошириш, ишлабчиқариш технологиясини ўзлаштириш, тикилган маҳсулотнинг сифатини яхшилашга қаратилган бўлади.

Ўтган ярим йил ичида 100га яқин лекция ўқилди.

Москва артистлари Тошкентда

Меҳнат Қизил байроқ орденли Алишер Навоий номидаги опера ва балет театри саҳнасида Москвадаги Ленин орденли Давлат академик Большой театрининг солистлари муваффақият блан тамоша кўрсатмоқдалар.

Совет Иттифоқи Большой театрининг солистларидан РСФСР халқ артисти Г. Большаков ва М. Киселевлар Тошкент театри саҳнасида кўрсатилаётган «Риголетто», «Аида», «Кармен», «Чио-Чио Сан», «Пиковая дама», «Травиата» опералларида иштирок этиб, пойтахт тамошабинларининг ҳурматига сазовор бўлмоқдалар. Шунингдек, балет солистларидан Р. Карелькая ва Л. Неждановлар П. И. Чайковскийнинг «Оққуш кўли» балетидаги бош ролларни муваффақият блан ижро этдилар.

Кутубхоначилар курси

Ўзбекистон касаба союзлари совети ҳузурида касаба союз ташкилотлари кутубхоналари мудирлари учун очилган бир ойлик курсда машғулотлар бошланди.

35 кишидан иборат тингловчиларга справка-библиография иши, кутубхоналарни зарур адабиётлар блан бойитиш, китобхонлар ўртасида оммавий ишларнинг уюштирилиши ва шу каби қатор темаларда лекциялар ўқилди.

Цех қизил бурчаклари

«Таштекстильмаш» заводининг барча цехларида қизил бурчаклар ташкил қилинди. Бу қизил бурчаклар тушки овқат вақтида ишчиларнинг дам олиш жойларига айланиб қолди. Ишчилар бу ерда тез-тез лекция ва суҳбатлар тинглайдилар, бадиий хаваскорлик коллективи томонидан берилган концертларни тамоша қиладилар.

Шунингдек қизил бурчакларда ишлабчиқариш новаторлари ўз иш тажрибаларини ҳикоя қилиб берадилар. Яқин ўтган вақт ичида илғор ишчилардан токарь Соколов, слесарь Титов, фрезеровчи Смирнов ва бошқа ўртоқлар ўз ютуқлари ҳақида ҳикоя қилиб бердилар.

Ёш инженер кадрлар

Яқинда Тошкент Тўқимачилик институтида ёш мутахассисларни навбатдаги чиқариш маросими бўлди. 200 студент диплом ишларини муваффақият блан ёқлаб, инженерлик дипломини олдилар. Булардан 42 кишига имтиёзли диплом берилди. Институтни тамомлаб чиққанлардан 50 киши ерли миллат ёшларидандир.

Мамлакатимизнинг луб саноати бу ёш инженерлар ҳисобига биринчи марта ўз мутахассис кадрларига эга бўлди. Институтни тамомлаб чиқучиларнинг бир қисми бепоён Ватанимизнинг узоқ районларига ишга жўнаб кетадилар. Абакумов, Маматов, Арзиев ўртоқлар ўз хоҳишлари блан МТСга ишга юборилдилар.

Тошкент спортчиларининг VII спартакиадаси

Ўтган якшанба куни мотокросс бўлиб ўтди. Кроссда Ленин район мотоциклчилари яхши уюшган ҳолда қатнашдилар ва команда зачётида биринчи ўринни олдилар. Иккинчи ўринни Марказий район командаси олди.

125 куб см ли мотоциклда 100 километрга ўтказилган пойгада масофани 2 соат, 38 минут, 05 секундда босиб ўтган Р. Лупиан (Ленин райони) шаҳар чемпиони номини олди. Шу классли мотоциклда 27 километрга ўтказилган пойгада В. Агасафянц (Марказий район) биринчи ўринни олди. 350 куб см ли классли мотоциклда финиш чизиғини биринчи бўлиб П. Жабин кесиб ўтди.

Тошкентнинг энг кучли гимнастикачилари 3 кун давомида чемпион номини олиш учун курашдилар. Мастерлар орасида А. Марков 103,65 балл олиб, биринчи ўринни эгаллади. А. Жўраев 95,4 баллга эга бўлди ва иккинчи ўринни олди. Хотин-қизлар ўртасида С. Чуксеева 101,7 балл олиб, Тошкентнинг абсолют чемпиони номига эга бўлди.

Сузиш мусобақалари ҳам якунланди. Ленин район командаси 7770 очкога эга бўлиб, биринчиликни олди. Сталин райони сузучилари иккинчи ўринни эгаллади.

Оғир атлетика мусобақаси Максим Горький номли паркда уюшқоқлик блан ўтказилди. Конкурсдан ташқари мусобақага қатнашган энг енгил вазнли А. Петров (Самарқанд) тўртта республика рекордини қўйди. Мусобақада Петросов ҳам катта муваффақият қозонди. У, троеборие натижасида 282,5 килограмм оғирлик кўтариб, республика янги рекордига эришди. Спорт мастери Г. Кузнецов икки қўллаб 108 кг. ва ривок блан 105,5 кг 500 гр. штанга кўтариб, иккита республика рекордини янгилади. Мусобақа якунида Куйбишев район командаси биринчи ўринни олди. Ўз оғирлик категориялари бўйича М. Мирсаидов, Д. Данилин, Г. Кузнецов, Г. Брушко ва Т. Лебедевлар чемпион номини олдилар.

Енгил атлетика мусобақалари ҳам қизғин курашлар блан ўтмоқда. Барьерли 110 метрга югуришда Ю. Кузанов ва В. Любаров бирхил натижа (16,5 секунд) кўрсатиб, биринчи ўринни олдилар. Барьерли 80 метрни А. Минина 12,6 секундда югуриб ўтиб, энг яхши натижага эришди. Республика рекордчиси Ю. Красильников копьёни 61 метр 62 см. га улоқтириб, биринчи ўринни олди. В. Роденко копьёни 38 м. га улоқтирди ва хотин-қизлар ўртасида биринчиликни эгаллади.

Хотин-қизлар ўртасида 400 м. га югуришда Сорокина янги рекорд натижага эришди (59,9 секунд). Эркаклар ўртасида 400 метрга югуришда Г. Сенькин энг яхши натижага эга бўлди. (50,4 секунд). 1500 метрга ўтказилган мусобақада Т. Исмоилов ва Х. Содиқовлар бирхил натижа кўрсатиб (4:07,6 секунд), маррага биринчи бўлиб етиб келдилар.

4X200 метрга ўтказилган эстафетада Марказий район хотин-қизлар командаси ғалаба қозонди. 4X400 метрли эстафетада Фрунзе район эрлар командаси биринчи ўринни олди. Тўсиқли 300 метрга югуришда А. Жумабоев энг яхши натижага эришди.

Мусобақанинг тўртинчи куни якунида Фрунзе район енгил атлетикачилари биринчи ўринга чиқдилар.

А. БЕРЕЗЕВСКИЙ, А. АЛИШЕВ.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА (эзги бино) — 9/VII да **Қутлуғ қон**, 10/VII да **Гамлет.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (қишки бино) — 9/VII да **Нурхон**, 10/VII да **Муқимий.**

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА.

НАВОИЙ номли — эрталаб соат 11 да Тош гул, кеч соат 10 да **Йўлбарс Акбар.**

«ИСКРА» — эрталаб соат 9—40 10—20 минут ва соат 11 да **Тоғлар орасидаги застава**, кеч соат 9 дан **Венеция кечаси.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кеч соат 10 да **Маскарад.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кеч соат 8 яримда **Любовь Яровая.**

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«9-НЧИ МАЙ» — **Аршин мололон.**

«ОКТЯБРЬ» — **Сепли тўй.**

ПУШКИН номли — **Мардлик мактаби.**

ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР КИНОТЕАТРИ — **Болалар кинотўплами.**

Эгарчи кўча, Оталиқ проезд, 81-нчи уйда туручи **Назир Мирсаматовнинг** Тошкент районидаги Ленин номли колхозда туручи Тошбиби Мўминовна Худойбергановадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Москва район, 1-нчи участка халқ судида кўрилади.

Эгарчи кўча, Узгент проезд, 51-нчи уйда туручи **Дмитрий Григорьевич Рожиннинг** Лабзак кўча, 211-нчи уйда туручи Татьяна Ивановна Рожинадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Москва район, 2-нчи участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси, № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 оркали Партия турмуши бўлими — 136, Пропаганда бўлими — 157. Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 136, Хатлар бўлими — 132 Секретариат — 34048, Э'лонлар бўлими — 38142

Р 01785. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № 1388.